

„No zobu higiēnista nav jābaidās,” saka jaunā speciāliste **Agrita Bergholde.** → 10. lpp.

Kuldīga titulam pieteikta

Ar nosaukumu *Mājas straumes (Home Streams)* Kuldīga iesniedza savu pieteikumu konkursa *Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027 1. kārtai.*

Alsungas *Suitu* sievas Kuldīgas ielās skanīgi iepludina Kuldīgas kā 2027. gada Eiropas kultūras galvaspilsētas pieteikumu *Mājas straumes*, kas tikko apstiprināts novada domē.

Pašvaldība vienojusies darboties kopā ar pieciem kaimiņu novadiem – Alsungas, Skrundas, Saldus, Ventpils un Aizputes, radot platformu spēcīgai Viduskurzemes pārstāvēniecībai un sadarbībai kultūrā, tūrismā un pakalpojumos.

IEDVESMOT ATGRIEZTIES

Kā skaidro projekta *Kuldīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027* koordinatore Kristīne Zvirbule, *mājas straumes* ir jēdziens, kas apzīmē nārstojošo zivju atgriešanās instinktu: „Tas ir vērtību kopums, kas aicina uz mājām atdot sevi dzimtajai straumei, radīt un dalīties. Kuldīga, Venta, Kurzeme un Eiropa ir mūsu mājas, kurās esam savā vērtību un radošuma plaukumā. Kuldīgas vaibstus veido divas upes: Venta un Alekšupīte. Mūsu pieteikums

veltīts upju ekosistēmu labbūtnības veicināšanai Kuldīgā, Kurzemē un citur Eiropā un arī harmoniskai sabiedrības klātbūtnei tajā. Savu radošo spēku kulmināciju varam sasniegt un vislabāko ieguldījumu dot, jūtoties kā mājās. To parādījusi arī pandēmija. Vēlamies kuldīdzniekus un citus kurzemniekus iedvesmot atgriezties *mājas straumēs.*”

LAI PILSĒTA AUGTU

Koncepcijas stūrakmens ir iedzīvotāju iesaiste un kopienu veidošana pilsētas izaugsmei un ilgtspējai. Kultūra kā plašāks process ir šīs domāšanas un attieksmes iekustinātājs un nesējspēks, tāpēc virkne darbību meklēs atbildes uz jautājumu, kā šī aktivitāte mainīs mūsu domāšanu un attieksmi, skaidro K.Zvirbule.

Programmu veido divas pamata straumes: *Spawn your own dreams* jeb *Sapņu nārsts* un *Living stories* jeb *Dzīvojošie stāsti.*

Piedalīties konkursā par šo titulu pašvaldība izlēma pērn 24. septembrī. Pēc tam izveidota darba grupa K.Zvirbules vadībā. Viņa uzsver, ka komandas izpratnē Kuldīgas pieteikums vēlas radīt tādu platformu, kurā var piepildīt vispārīgākos Eiropas sapņus: par zaļāku un atbildīgāku dzīvi, par radošuma atraisīšanu, kopienu dzīvesstilu, drošību un harmoniju.

Notikumu ieskandināja Alsungas *Suitu* sievas, kuras tika izvizinātas ar Kuldīgas gides Ingas Trumsiņas elektroautobusu *Rumbabuss*, un nejaušos skatītājus priecēja viņu jestrī pantī.

Daina Tāfelberga, Aberta Dintera foto

- ▶ Kāda ir sabiedrības attieksme pret politiķiem, partijām?
- ▶ Kāpēc valda neuzticība varai un atsvešinātība?
- ▶ Kur rast izeju, lai ievēlam tos, kam var uzticēties?

→ 8.-9., 14. lpp.

Nikrācē: svētki ģimenēm, turpinās Dzeldas labiekārtošana, aktīvi potējas pret kovidu, *Lankalniem* noslēpumaini pircēji.

→ 5. lpp.

„Lielpilsētas mūs nekad nav vilinājušas, tāpēc esam palikuši Kuldīgā,” saka jaunā māmiņa **Madara Vītola**, kura kopā ar **Māri Ziemeli** audzina dēliņu **Martinu.**

→ 6. lpp.

VEIDOSIM KULDĪGAS NOVADU KOPĀ – PAR LAIMĪGU VIETU DZĪVEI UN DARBAM!

ARTIS ROBERTS

INGA BĒRZIŅA

MIĶELIS PUŠILOVS

5. jūnijā

PAR
KULDĪGAS
NOVADAM
komandu!

Ikviens ir SVARĪGS!

Par reklāmu maksā partija "Kuldīgas novadam".

Piektdien, 4. jūnijā:

- Visi uz vēlēšanām!
- Kas jauns Vārmē.
- Skolas gadu izvērtējot.
- Bērnu drošībai vasarā.
- Pielikums *Radošā Kuldīga.*

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Dzīve neirotikā sabiedrībā

Elisa Rudzīte

Nesen man piedāvāja novadīt interviju tiešraidē, un, lai gan intervijas ir mana ikdiena, es ļoti uztraucos, un pārņēma bailes. Sajutos tiešām neomulīgi – likās, ka jūtu fizisku nelabumu. Tad arī aizdomājos par bailēm.

„Jau 20. gadsimtā mūsdienu nozīmēja nemītīgu steigu, stresu, nemieru, ātrumu. Mēs esam riska sabiedrība, kuras ikdienas daļa ir bailes.”

Redzot, cik apkārtējie kļuvuši tramīgi un neirotikā, kā sabiedrība dalās un kā mūs cenšas ietekmēt milzīgais informācijas apjoms, kas veļas pāri galvām katru dienu, saprotu, ka tiešām esam aizmirsuši izjust dzīvi un tās pozitīvos aspektus. Protams, tam traucē epidemioloģiskie ierobežojumi, taču daudz varam mainīt ar attieksmi vien.

Bailes mūs pavadījušas jau no cilvēces pirmsākumiem. Senos laikos cilvēkus biedēja objektīvi draudi – plēsīgi zvēri, kari, bet mūsdienu bailes kļuvušas izsmalcinātākas un krietni traumējošākas. Tās ir organisma reakcija uz iespējamām draudiem, un mūsdienu attīstītajā pasaulē tās var kalpot arī par ieroci. Stress kļuvis par vienu no populārākajiem vārdiem – pašlaik droši vien uzreiz pēc kovida.

Psihologi lēš, ka 95% planētas iedzīvotāju ir neirotikā, tāpēc nav jābrīnās, ka vairums dzīvo nemītīgās bailēs. Tādā brīdī mandeļveida ķermenī smadzeņu daļā palielinās neironu aktivitāte, kas liek mainīties sirdsdarbībai, gremošanai un citiem procesiem. Pēc tam

sāk darboties ar loģiku saistītā smadzeņu daļa, novērtējot situāciju un iespējamo rīcību. Diemžēl tā ne vienmēr tiek ar savu uzdevumu galā, un tas nozīmē, ka bailes parasti uzvar loģiku. Izrādās, ka visbiežākais bailu cēlonis ir dzīves pieredze. Bērni bailes iemācās no vecākiem un piedzīvotā.

Postmodernisma teorētiki pagājušajā gadsimtā raksturoja mūsdienu – tās nozīmē nemītīgu steigu, stresu, nemieru, ātrumu. Mēs esam riska sabiedrība, kuras ikdienas daļa ir bailes. Kopš pagājušā gadsimta vidus par stresa stimulatoriem kļuvuši plašsaziņas līdzekļi, veicinot nepārtrauktu informācijas plūsmu, kas dažkārt ir pretrunīga, dažkārt līdz galam nepārbaudīta, un tas mulsina, satrauc un iebiedē.

Man ļoti patika sociālpsiholoģes Lailas Girsovas teiktas kādā intervijā: „Latvieši ir vieni no pasaules līderiem pašnāvību ziņā. Latviešu nācija pēc būtības ir neirotikā, ar noslieci uz dramatisēšanu, mēs esam cietēju tauta, kurā ir ielikts negatīvs kods, un diez vai vispār kādreiz no tā tiksīm vaļā. Jācer, ka mūsu bērni, asimilējot Rietumu kultūru un vērtības, no tā atbrīvosies. Cik mums ir piemiņas dienu, kad visapkārt ir karogi ar melnām lentēm? Arī citām tautām ir kapu kultūra, bet mums tā ir ļoti uzsvēta. Cietēju statusa ziņā latvieši var konkurēt tikai ar ebrejiem, kuriem tomēr ir lielāks pamats pievērsties šai tematikai. Padomājiet, kāpēc mums ir vajadzība kultivēt ciešanās! Mēs diemžēl neesam uzvarētāju nācija.” To labi var redzēt šobrīd, kad pandēmijas iespaidā nesaprašanās ir gan valdībā, gan darba kolektīvos un pat ģimenēs. Katrs grib uzspiest savu taisnību, pierādīt, ka tikai viņa bailes ir pamatotas.

TRIS PAR VIENU

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra līdz 31. maijam pieņēma iesniegumus tirdzniecības un sporta centru atbalsta programmā Covid-19 krīzes seku mazināšanai. Tirdzniecības centriem no valsts piešķirti 20 miljoni eiro, sporta centriem – astoņi.

Vai Covid-19 krīzes laikā esat pieteikušies kādai atbalsta programmai?

PIEVĒRŠAS LAUKSAIMNIECĪBAI

1. Sergejs Ahmaduļins, Alsungā izveidojis boksa klubu *Pērkons* un trenāziņu zāli:

– Esmu interesējies, bet īsti neatbilstu noteikumiem: platība nav virs 500 m², vēl tas, ka es esot uzņēmis pašrisku, trenāziņu zāli atverot pandēmijas laikā. Atvēru to pagājušajā gadā, un tā paspēja darboties vien divus mēnešus. Otrajā kovida vilnī viss aizvērās, un izņēmums nebija arī trenāziņu zāle. Par saviem līdzekļiem ierīkoju dušu, lai pēc nodarbībām cilvēkiem būtu, kur nomazgāties. Cerot, ka zāli varēs atvērt, papildus uzrakstīju projektu konkursā *Mēs Alsungai*, lai dušas varētu ierīkot vēl un cilvēkiem būtu komfortabli.

Ar boksa audzēkņiem trenējamijs laukā. Gai-

dām, kad atkal varēs rīkot sacensības. Tomēr apmeklējumu skaits šajā laikā samazinājies uz pusi.

Kovida laikā, nezinot, cik ilgi tāda situācija turpināsies, meklēju arī citas iespējas. Lauku konsultāciju centrā mācījos kursus, un 27. maijā zūmā nokārtoju eksāmenu par bioloģisko lauksaimniecību. Alsungā ģimenei ir 4 ha zemes, tādēļ nolēmu pievērsties šai nozarei. Esmu sportisks veselīga uztura piekritējs, man ļoti garšo rieksti, tāpēc esmu nolēmis vienā hektārā stādīt lazdas. Ir doma arī par valriekstiem.

Vēl Rudbāržos divas nedēļas būs mācības, lai varu strādāt ar jaunsargiem. Ir doma pārņemt tos jauniešus, kuri Jaunsardzē darbojas Alsungā, Pāvilostā, Ēdolē un Kuldīgā.

AKMEŅUS CILĀ LAUKĀ

2. Māris Rozentāls, spēkavīrs, viņam ir sava trenāziņu zāle Kuldīgas sporta hallē:

– Par zāli īre tagad nav jāmaksā. Neesmu tur bijis jau kopš decembra. Nav nekādas informācijas, kad tā varētu atsākt darboties. Draugam Igaunijā vairāk nekā desmit gadus bija liela trenāziņu zāle – ap 1000 m², un viņš to ver ciet, jo viss business sabrucis.

Bažas rada dzirdētais, ka strādāt varēsot tie, kuri būs vakcinējušies. Nesaprotu, kāpēc man, veselam cilvēkam, tas būtu jādara. Vienmēr esmu sportojis, uzturējis sevi labā fiziskajā formā, nodarbojos ar ziemas peldēšanu. Viedokļi ir dažādi. Neko nenoliedzu – lai katrs pats izdara

savu izvēli!

Kopā ar komandas biedriem *Lauktehnikā*, kur mums atrodas spēkavīra sporta inventārs, nesam to laukā un trenējamijs. Sportojam paši – neviens cits no malas klāt nenāk. Labi, ka to vēl varam, jo nezinu, kā būtu, ja arī šo iespēju mums atņemtu. Motivācija jau ir lielāka, kad gatavojas kādām sacensībām. Tomēr cenšamies to saglabāt un strādājam, lai sevi uzturētu formā. Man bija jūnijā jābrauc uz Ķīnu, bija paredzētas arī citas sacensības, bet tās ir atceltas. Būšot sacensības tiešsaistē. Daļai cilvēku ļoti pietrūkst kopīgās sportošanas. Ne visi vingro vienatnē vai tiešsaistē.

CER, KA NOMETNES VARĒS NOTIKT

3. Jeļena Miezīte, sporta kluba *Viva fitness* īpašniece:

– Lai nokārtotu maksājumus, sedzu tos no citiem saviem ienākumiem. Pandēmijas laikā no fitnesa nav ieņēmumu. Divas reizes mēģināju pieteikties dīkstāves pabalstam, bet abas bija nesekmīgas. Nevienu kapeiku no valsts nedabūju. Cīnos pati, meklēju papildu darbus. Pricējās, ka man piedāvāja darbu Viduskurzemes pamatskolā-attīstības centrā.

Fitnesa nodarbības notiek gan tiešsaistē, gan

laukā. Meitenes vingroja pat tajā laikā, kad bija sniegs. Parasti ir septiņas astoņas interesentes. Esmu novērojusi, ka tagad izveidojusies situācija: cilvēki pieraduši sēdēt mājās un īpaši negrib kustēties ārā. Mājās priekšā ir dators un var vingrot – nav nekur jābrauc, jāiespringst.

Pašvaldībai esmu iesniegusi pieteikumu par trim nometnēm. Ceru, ka tās atbalstīs. Šovasar plānota cīņas sporta nometne ar kīkboksa elementiem, deju un fitnesa nometne.

Inta Jansone

FOTOKOMENTĀRS

Draugi.

Montas Jakovelas foto

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet: redakcija@kurzemnieks.lv!

MANUPRĀT

Siltumnīcā mazais nav jātur

Bērniem piedzimstot, imūnsistēma nav pilnībā izveidojusies. Tā nobriest laika gaitā. Vecāki vēlas nodrošināt to, lai bērnu imūnsistēma veidotos pēc iespējas spēcīgāka. Līdzībās var teikt, ka imunitāte ir gluži kā klucīši – liekot vienu otram virsū, var uzcelt torni. Tas pats ir ar mūsu veselību. Jāievēro vairākas darbības – tās apvienojot, varam kļūt stipri. Viens no galvenajiem imunitātes stiprināšanas veidiem ir daudz atrasties svaigā gaisā. D vitamīns, kas ādā tiek sintezēts saules gaismas ietekmē, ma-
zuļa veselībai un imunitātes stiprināšanai ir

svarīgs. Ārā mazais krīt un gāžas, un izgaršo visu, ko māte daba piedāvā, tādējādi viņš gan ir notraipījies, bet imūnsistēmai tas nāk tikai par labu. Ārā bērni nonāk saskarē ar baktērijām, kas vidē veidojas dabiski. Imūnsistēma, tiekot galā ar diezgan nekaitīgajām, gatavojas cīņai ar nopietnākām infekcijām. Manas galvenās atziņas: veselīgs un sabalansēts uzturs ir spēcīgas imūndarbības pamatā; D vitamīns to vēl veicina; miegs un fiziskās nodarbības ir vitāli svarīgas. Tāpēc būsim aktīvi paši un ļausim bērniem stiprināt imunitāti!

Katrina Blaua

RUNĀ SPECIĀLISTS

Vārdu var mainīt

Ilona Keštere, Kuldīgas novada pašvaldības dzimtsarakstu nodaļas vadītāja

Pēdējos piecos gados populārākie vārdi zēniem bijuši Gustavs (18), Jēkabs (17), Adrians, Kārlis, Roberts, Valters, Oliveris (pa 14), meitenēm – Marta (17), Alise (14), Paula (13), Elza (12), Emīlija, Anna (pa 11), Annija, Gabriela, Amanda, Sofija, Elīna (pa 10).

Latvijā dzimušajiem bērniem likums atļauj dot divus vārdus. Jaundzimušā vārda izvēle pilnībā ir vecāku ziņā. Viņi mazulim var dot ne tikai mūsu kalendārā ierakstītu, bet arī no kādas citas kultūras, bet tādā gadījumā jāņem vērā vairāki nosacījumi. Galvenais – vārdam jāatbilst latviešu valodas personvārdu rakstības un lietošanas principiem. Galvenokārt vecākiem jāapsver tas, kā ar šo vārdu jutīsies un spēs sadzīvot bērns. Ja vecāki nekādi nespēj par vārdu vienoties, to izlemj bāriņtiesa. Šādi strīdi gan ir ļoti reti.

Pamatojoties uz iesniegumu nodaļai, dzimšanas reģistru var papildināt tad, ja bērnam līdz 15 gadiem:

- konfesionālo vārdu vēlas ierakstīt kā otru,
- bērnam, kuram doti divi vārdi, bet kuru sauc tikai vienā, svītrot to, kuru nelieto;
- vārdu maina pret jebkuru citu – vienu reizi, ja tas ir grūti izrunājams vai nelabskanīgs.

Dažkārt cilvēki nav informēti par iespēju savu vārdu mainīt, taču vajadzības gadījumā to noteikti var darīt. Cilvēks, kurš sasniedzis 15 gadu vecumu, vārdu var mainīt tad, ja tas apgrūtina iekļaušanos sabiedrībā vai ja viņš vēlas dzimšanas reģistrā ierakstītājam pievienot otru.

Tam, kurš vēlas vārdu mainīt, ir jāraksta iesniegums jebkurai dzimtsarakstu nodaļai. Nepilngadīga persona no 15 līdz 18 gadiem to iesniedz ar vecāku vai aizbildņu rakstisku piekrišanu, kas noformēta brīvā formā. Valsts nodeva par vārda maiņu ir 71,14 eiro. Vienīgais gadījums, kad valsts nodeva nav jāmaksā, ir tad, ja viens no nepilngadīgā vecākiem vai abi ir notiesāti par tīšu smagu vai sevišķi smagu noziegumu. Valsts nodeva jāsamaksā, iesniedzot iesniegumu par vārda maiņu.

Lēmumu par vārda maiņu pieņem Tieslietu ministrijas dzimtsarakstu departaments mēneša laikā. Kad stājas spēkā lēmums par atļauju vārdu mainīt, tad Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē jāiesniedz vārda maiņas apliecinājums, lai saņemtu jaunu personas dokumentu.

Kuldīgas novada dzimtsarakstu nodaļā uzvārdu cilvēki maina biežāk nekā vārdu. Galvenais iemesls vārda maiņai ir nespēja iekļauties sabiedrībā. Pēdējos piecos gados mūsu nodaļā to darījuši pieci cilvēki.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai ir kas tāds, kas jūs pašlaik uztrauc?

Anita Heidinger, pensionāre:

– Mani uztrauc tas, kā mazbērniem septembrī būs ar skolu. Es ļoti gribētu, ka tā atsāktos klātienē. Tak jau veselū gadu bērni mācās mājās. Visiem ģimenē ir darbs, paldies Dievam, tāpēc pārējais nesatrauc. Lielākais mazbērns mācās Kuldīgas tehnikumā, otrs pabeidza 8. klasi, trešais – piekto. Saka, ka galā tikt var, bet grūti esot. Īpaši mazmeitai, kura beidz 8. klasi, jo bijis ļoti daudz jāmācās. Kā ir, tā jādzīvo, bet ceru uz skolas gaitām.

Marita, asistente:

– Mani nekas nesatrauc: dzīvoju mierīgā. Smeļos iedvesmu laukos, un pēc tam pilsētā pietiek spēka ilgam laikam. Dzīvoju harmonijā ar visu un nedomāju par to, kas varētu nepatikt.

Ilze Braslausk, mamma:

– Uztrauc tas, kas notiek ar visām saslimšanām. Lielākais jautājums: vai bērni varēs atgriezties skolā. Ja turpināsies mājniecība, nezinu, kā tiksīm galā, jo man vēl ir pavisam mazs bērniņš. Lielais puika mācās 7. klasē, mazajai jāsāk bērnudārza gaitas. Tā būs, kā būs, ja man jāturpina sēdēt mājās. Otrs, kas satrauc, ir vakcīnas – vai tās ir efektīvas. Neesmu potējies tieši šī iemesla dēļ. Ja jāvakcīnējas tagad un pēc gada atkal, nezinu, vai man tas vajadzīgs. Vēl aktuāla ir gaidāmā vasara. Gribētu, lai ir mēreni karsta, jo pagājušais gads bija ļoti karsts. Atceros, ka vienu vasaru bija tik karsts un sauss laiks, ka ūdens izžuva un vietās, kur varēja peldēt, tas bija tikai līdz potītēm.

Māra Upeniece, pensionāre:

– Protams, epidemioloģiskā situācija Kuldīgā. Es vēlētos, lai saslimšanas gadījumu būtu mazāk un lai mēs varētu brīvi staigāt. Tā kā esmu strādājusi medicīnā, vēlētos, lai cilvēki nebaidās no vakcīnas. Man tas ļoti nepatīk. Mēs nekad no šīs situācijas neizklūsim, ja lielākā daļa nebūs vakcīnēta. Nav pareizi kaut ko gaidīt, bet liela daļa cilvēku vēl nav vakcīnēta. Saprotu, ka visus nespēs sapotēt, jo tāda apzinība nav iespējama, taču 60–70% sabiedrības vajadzētu poti saņemt. Visa pasaule tak vakcīnējas pret mēriem, bakām un citām saslimšanām, un nekas nav noticis. Tad es nesaprotu, kas viņiem varētu notikt no šīs vakcīnas.

Aina Salma, pensionāre:

– Lietu dārzam vajag, lai būtu raža. Es gribētu, lai tagad uzlīst un pēc tam atkal ir skaists laiks. Diemžēl mums ir tā: ja līst, tad ilgi, un, ja nelīst, tad nelīst nemaz. Kaut kas ar to dabu notiek nepareizi, kaut gan varbūt mēs paši nepareizi dzīvojam. Pašlaik skatos hokeju – visas Latvijas spēles esmu noskatījies. Gribētos, protams, lai latviešu komanda uzvar. Man jau tas vien sagādā prieku, ka komandā visi ir latviešu uzvārdi. Citādi sporta komandās parādās arvien vairāk ārzemju uzvārdu. Es nepavisam neesmu rasiste, bet sportā ļoti gribētos redzēt latviešus.

Roberta Balode, studente:

– Satrauc visi augstskolas darbi. Tuvojas eksāmeni un kursadarbs. Viss rada lielas bažas. Mācos Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē, ir otrais kurss. Visi teica, ka pirmais ir visgrūtākais, bet man šķiet, ka otrais. Nezinu, vai tāpēc, ka attālinātais mācību laiks vai citi iemesli, bet šis noteikti ir grūtāks nekā pagājušais gads. Klātienē daudz vieglāk, tāpēc ceru, ka ar septembri mācības atsāksies.

Katrīna Blaua, Lauras Vilertes foto

PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANAS

(Sākums – 18. maijā.)

Kāpēc balsot par šo partiju?

Lai vēlētājiem 5. jūnijā vieglāk izlemt, par ko balsot Kuldīgas novada domes vēlēšanās, *Kurzemieks* jautāja visu sešu partiju vietējiem līderiem. Telefonsarunā uz redakcijas jautājumiem atbildēja deputātu kandidāti **Evita Pētersone** (Jaunā konservatīvā partija), **Kristīna Ansons** (Nacionālā apvienība *Visu Latvijai – Tēvzemei un brīvībai/LNNK*); **Inga Bērziņa** (Kuldīgas novadam); **Dairis Ošis** (KPV LV); **Loreta Robežniece** (Latvijas attīstībai) un **Ruta Karloviča** (Zaļo un Zemnieku savienība).

Kāpēc lai balsotu par jūsu partiju? Miniēt vienu divus argumentus!

L.R.: Pašvaldību vēlēšanās virzāties uz vietējām vajadzībām un piederību. Balsot par mūsu partiju vajadzētu tādēļ, ka esam gan kompetenti, gan ar vēlmi savas zināšanas ieguldīt visā novadā. Pati pārzinu laukus, varu novērtēt arī to, kas ir abās pilsētās. Pirmkārt, saprotam cilvēkus gan laukos, gan pilsētās. Otrkārt, esam komanda, kas ir atvērta, mērķtiecīga, lai viss novads dzīvotu līdzsvarotā attīstībā.

K.A.: Tāpēc, ka esam stabila partija. Laiki mainās, bet Nacionālā apvienība pie savām vērtībām turas. Solījumus pildām gan pašvaldības mērogā, gan Saemas un Latvijas mērogā. Mūsu cilvēki ir profesionāli, mums ir atbalsts visā valstī, un tas nozīmē, ka neesam vieni.

E.P.: Stūrakmeņi ir trīs vārdi, kas mūs raksturo: godīgi, drosmīgi, gudri. Ja mūs ievēlēs, pierādīsim sevi darbos.

I.B.: Partijā apvienojusies pieredze ar jaunību. Mums ir kompetenta komanda, savas jomas profesionāļi: uzņēmēji, pašvaldības darbinieki, kultūras darbinieki, sportisti, jaunieši. Kuldīgas novadā

padarītā ir daudz. Esam sevi pierādījuši, strādājam ar augstu atbildību.

D.O.: Mūsu saraksts ir daudzveidīgs, programma – plaša, ietverot visus pēdējā laikā sasāpējušos iedzīvotāju jautājumus. Esam apņēmības pilni problēmas risināt ar jaunu redzējumu.

R.K.: Partijas saraksta sastāvs ir ļoti pārdomāts. Katrs kandidāts ir ziņošs kādā novadam svarīgā jomā.

Kuru savu darbu novada labā četru piecu gadu laikā uzskatāt par būtiskāko?

L.R.: Uzņēmējdarbības vides attīstību. Notiek process, lai šobrīd vēl Skrundas novadā ienāktu lieli uzņēmēji, kuri gatavi ieguldīt 30 miljonus eiro. Bērnudārza atjaunošana Skrundā. Lepojos, ka nesakoptā vietā kopā ar Aizsardzības ministriju sakārtojām poligonu *Mežaine*. Sadarbībā ar šo ministriju esam ceļā uz vienīgo kadetu skolu Latvijā.

K.A.: Esmu piedalījies gandrīz visu būtisku lēmumu pieņemšanā – tas, kas noticis Kuldīgā, noticis arī ar manu ziņu. Viens no pēdējiem – pēc mana ierosinājuma dzīvokļi tiek pārdoti elektroniskajā izsoļu vietnē par augstāku cenu nekā līdz šim.

E.P.: Sabiedriskajā apspriešanā iestājāmajies pret jaunu azartspēļu zāli pretī veikalam *Maxima*. Pašvaldībai nosūtījām vēstuli ar gandrīz simt iedzīvotāju parakstiem, lai sakārtotu Pilskalna ielu.

I.B.: Tā ir Jelgavas ielas pārbūve kopā ar Leona Paegles un Mucenieku ielu; arī Meistaru un Ventpils iela, gar uzņēmumu *Stiga RM* sakārtojot infrastruktūru lieliem ražotājiem. Būvniecības stadijā ir Zāgu un Ēdoles iela, kas arī ir ražošanas teritorija. Tālu esam tikuši ar pilsētas virzību uz UNESCO. Izdevās nosargāt Kuldīgas slimnīcas trešo līmeni. Atbals-tām dažādas iedzīvotāju iniciatīvas.

D.O.: Tādu nevarēšu nosaukt. Man patīk nosaukt lietas, kas ir taustāmas un konkrētas.

R.K.: Mums būtiski, lai iedzīvotājiem ir labklājība un drošība. Pricējāmajies par Ābeļciemu, kur būs gājēju pārejas un celiņš velobraucējiem. Vēlējamies sakārtot ceļu arī uz Mežvaldi, bet dažādu apstākļu dēļ tas nenotika, jo nav tikai vienas partijas lemsana. Vēl ir stratēģiskais virziens uz Priedaini – neapmierinātību izteikuši arī iedzīvotāji, jo apvedceļa šķērsošana nav droša gājējiem un riteņbraucējiem.

Izlaidumi būs klātienē

Šogad izlaidums 9. un 12. klasēs, kā arī augstskolās varēs notikt klātienē.

„Ceturtdien, 27. maijā, apstiprināti Ministru kabineta noteikumi. Nākamajā dienā tiešsaistē tikāties ar skolu direktoriem un tos apspriedām. Katra skola izlaidumu rīkos pēc savām iespējām,” skaidro Kuldīgas novada izglītības nodaļas vadītājas vietniece Lilita Mačtama.

Noteikumi paredz, ka svētkus, kas nedrīkst pārsniegt divas stundas, atļauts rīkot ārpus telpām. Vienas klases vai grupas pasākumā drīkst piedalīties 40 cilvēku. Ja nav iespējams ievērot divu metru distanci, jālieto mutes un deguna aizsegs. Pavadošie cilvēki no vienas mājsaimniecības drīkst atrasties atstātus no šīs vietas.

Skolai labi redzamā vietā jāizliek informācija par epidemioloģiskajām prasībām, starp pavadošo mājsaimniecībām jānodrošina vismaz 2 m, jāregulē dalībnieku plūsma, lai ejās var brīvi staigāt un tā novērst drūzmēšanos. Savukārt tuvinieki un draugi absolventus drīkst sveikt pēc pasākuma.

L.Mačtama skaidro, ka Kuldīgas novada skolas konkrētus izlaiduma datumus vēl nav iesniegušas. Alsungas vidusskola plāno to rīkot Ziedlejas estrādē: 12. jūnijā 9. klasei, 3. jūlijā 12. klasei.

Skrundas vidusskolas direktors Ainārs Zankovskis stāsta, ka 9. klasei izlaidums notiks 12. jūnijā, bet 12. klasei – 30. jūnijā: „Mums nav ļoti daudz skolēnu, līdz ar to varam rīkot gan iekšā, gan ārā. Mums ir divas 9. klases, katrā apmēram 16 bērnu, tāpēc, ja rīkosim ārā, arī vecāki pa gabalu varēs vērot. Rīkosimies pēc ierobežojumiem. Pagājušajā gadā vieni svinēja iekšā, otri ārā, un visi bija apmierināti.”

Elisa Rudzīte

Svētdiena bijusi traģiska

30. maijā Kuldīgas novadā notikušas trīs autoavārijas, diemžēl arī ar letālu iznākumu.

Kā informē Valsts policija, ap 12.10 Padurē vīrietis braucis ar automašīnu *Dacia* un, netiekot galā ar vadību, nobraucis no ceļa. Cietis pasažieris, kurš ar traumām nogādāts medicīnas iestādē.

Ap 12.50 Pelčos satiksmes negadījumā kāds vīrietis zaudējis dzīvību. Sākotnējā informācija liecina, ka viņš braucis ar *Audi*, kas, nobraucot no ceļa, apgāzies. Bijusi vajadzīga ugunsdzēsēju glābēju palīdzība, lai vīrieti no automašīnas atbrīvotu. Mediķi konstatējuši viņa nāvi. Ir sākusis kriminālprocess.

Bet ap 20.20 bijis izsaukums uz Kurmāles pagastu, kur ceļā Kuldīga–Basi sieviete nav izvēlējusies drošu ātrumu, automašīna *Citroen* sanesta un sānslidē nobraukusi no ceļa.

Alberts Dinters

Ielogojies Pelčos!

Par godu Pelču pagasta 30. gadskārtai ikviens līdz 6. jūnijam var to iepazīt 30 fotorāmjos akcijā *Ielogojies Pelčos*.

Drukāta karte atrodama mazajā bibliotēkā un pagasta veikalā. Katra rāmja labajā pusē var atrast stāstu par notikumiem, kas saistās ar Pelčiem, piemēram, pie pagastmājas atrodas liela egle, kurai blakus pērn iestādīta jauna, un šī ir vieta, kur 2005. gada vētrā koks nokritis tieši uz vienīgās automašīnas stāvlaukumā.

Zīme – Pelči. Ko šis vārds īsti nozīmē? Varbūt cēlies no vācu vārda *pelzen* – kažokāda? Vai daudzo dīķu dēļ no vārda *pelce* jeb *mitra vieta*? 1945. gadā ciems ieguvis skaistu nosaukumu *levkalni*, bet pašreizējo – 1991. gada 2. maijā. Attēlā – Pelčos ielogojusies Diāna Aņišina.

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Pacients pamūk, alkoholiķi čurā uz soliņiem

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

24. maijs. Nedēļa sākas mierīgi, jo ir tikai viens izsaukums. No slimnīcas esot pamucis pacients, bet mēs, apbraukājot pilsētu, neredzam nevienu, kurš atbilstu aprakstam.

25. maijs. Naktī zvans ar jautājumu, vai pie atkritumu konteineru, kurā izmet kartonu, drīkst smēķēt. Atbildam, ka aizliegts tas nav. Dienā Gaismas ielā automašīnas novietotas zaļajā zonā, abām uz priekšējā stikla atstājam brīdinājumu. Zvans: Skolas ielā uz soliņa sēž divi dzērāji, kuri tādā pozā mēģina urinēt. Abi saņem protokolu un nonāk izolatorā. Pienāk signāls: pie rūpniecības tirgus nepilngadīgie smēķē. Aizbraucam, pīpējušus jauniešus neredzam, bet atklājam citu nebūšanu, proti, blakus vietai, kur tiek tirgoti ziedi, ir elektrības skapis. Tā durvis ir vaļā, iekšā kontaktlīdzda, kurā jaunieši iesprauduši mobilo telefonu lādētājus, uzlādē telefonus un spēlē spēlītes. Informējam visas atbildīgās iestādes. Vakarā mums ziņo, ka, iespējams, no kāda uzņēmuma iepriekšējā dienā aizgājis cilvēks, kurš

pazudis. Ziņojam Valsts policijai (VP). Vēlā vakarā braucam uz Mucenieku ielu, jo tur atrodas vīrietis reibumā un bez noteiktas dzīvesvietas.

26. maijs. Zvans: kāda iedzīvotāja īpašumā regulāri iekļūst kaimiņa suņi. Ar to īpašnieku notiek pārrunas. Vakarā dodamies uz Priedaini, jo kāds dedzinot plastmasu. Tas neatbilst patiesībai, bet ar ugunsкура kurinātāju ir pārrunas. Tad Estrādes parkā nākas pasniegt protokolu diviem cilvēkiem par alkohola lietošanu. Vēlā vakarā izsaukums uz Kurmāli, jo kāda sieviete sūdzas, ka vīrs viņu piekāvis. Aizbraucam, bet miesas bojājumu sieviete nav, un rakstīt iesniegumu viņa atsakās.

27. maijs. Braucam uz Kabili, jo tur piedzēries vīrietis uzvedoties skaļi. Kad ierodamies, viņu nesastopam, bet mūsu nagos nonāk cits iereibušais. Kamēr esam tur, no Vārmes zvana, ka, ignorējot zīmi, brauc smagās automašīnas. Tad dodamies uz Liepājas ielu, jo tur uz soliņa guļ mums zināms vīrietis. Aizvedam uz slimnīcu. Vakarā atkal vedam mājās iereibušo, kurš pakritis uz ielas.

Kultūras un sporta organizatore Baiba Mežiņa par kādu fotorāmi stāsta: „Firstam Mihaelam fon Livenam vismīļākā vieta bija bibliotēka, kuras ozolkoka interjeru darinājis vietējais namdaris – Krežu saimnieks Kārlis Jākobsons. Divu līmeņu telpā kādreiz glabāts ap 7200 grāmatu par ģeoloģiju, heraldiku un citu zinātnisku darbu sējumu. Privātbibliotēkas īpašumzīmes bijušas divi zīmogi: *Fürst Liven Pelzen* (firsts Liven Pelčos) un *Fürst M.Lieven Bibliothek* (firsta M.Livena bibliotēka). Tagad sāka senās bibliotēkas labiekārtošana.”

DAUDZ PALĪGU, DĀVANĀ – ĢERBONIS

Ideja par fotoakciju pieder kultūras un sporta organizatorei Baibai Mežiņai. Pērn, kad notikuši Pils parka svētki, viņa iekārtojusi vienu ziedošu fotorāmi, un cilvēkiem tas patīcis – daudzi fotografējušies. „Tā radās ideja par *logiem*. Par rāmju tapšanu un ierīkošanu liels paldies iedzīvotājiem Uģim Pelčeram, Jānim Vilnītim, Kārlim Liņķim, vietējam saimniekam Ērikam Švarcam un viņa palīgam Agrim Zumačam. Paldies arī radošajiem rūķīšiem, kuri rāmjus apdarināja: studijas *Kuldīgas palete* dalībniekiem un mākslas skolas bērniem, skolotājai Ivetai Goldbergai,” saka B.Mežiņa.

Par godu gadskārtai bērni konkursā zīmēja un rakstīja pagastam laba vēlējumus. Savukārt tiešsaistē no senās bibliotēkas pārraidīts Latvijā pazīstamā ģitārista Mārča Auziņa koncerts.

Līdz šim pagastam nebija sava ģerboņa. Tagad tas apstiprināts, un tā autors ir mākslinieks Edgars Sims. „Tajā redzams dižskābardis – lai arī reta suga, Pelčos tā ir izplatīta,” teic B.Mežiņa.

LEGENDA PAR LATVĀNIEM

Pelči ir pagasts, kurā aug visvairāk latvāņu Kuldīgas novadā. Par tiem tapusi leģenda.

Hercoga Jēkaba laikā Kurzemes hercogiste zēlusi un plaukusi, pateicoties hercogam, kurš ceļojumos smēlies zināšanas, kā arī atvedis daudz jaunu, neapazītu kultūraugu, tostarp latvāni. Vienu gadu bijis liels sausums – akas un avoti izžuvuši. Pat leknie latvāni izkaltsuši! Vietējie lūguši hercogam palīdzību. Tas stāstījis, ka aiz trejdeviņām jūrām redzējis senās acteku ciltis, kas liela sausuma periodā lietus garus piesauc ar īpašiem instrumentiem, kas gatavoti no izkaltsuši kaktusiem, – adatas tiem sadzītas uz iekšu, un grozot rodas lietus skaņas. Domāts – darīts! Latvāni amatnieki piepildījuši ar zāles stiebriem, žagariņiem, graudiem un sēklām. Tā tapusi vairāki duči maģiskā instrumenta lietuskoka. Viss ciems sasēdies pie sausām ūdenstilpēm un grozījis lietuskokus, lai piesauktu lietus garus. Vietējie pārcentušies tā, ka vairākas dienas un naktis sācis līt kā no pārpilnības raga...

Īstenībā latvāņi Pelčos ievesti 20. gadsimta 50. gados, lai zivju dīķos palielinātu zaļo masu, kas mazuļiem palīdz baroties un augt.

Inta Jansone, Lailas Liepiņas foto

28. maijs. No Ēdoles ziņo, ka centrā ir jaunieši, kuri mēdz lietot alkoholu; ja dodamies uz to pusi, lai pievērsām uzmanību. Vakarā atkal kāds alkohola nogurdinātais pakritis pretī veikalam *Drogas*.

29. maijs. Braucam runāt ar cilvēkiem, kuri dedzina ugunsķuru. Viņi skaidro, ka uzkopj teritoriju, mēs viņiem – ka pilsētā ugunsķuru dedzināt nedrīkst. Atkal sastopam vīrieti, kurš jau kārtējo reizi reibumā pakritis uz ielas. Cits alkohola lietotājs par labu atzinis Rātslaukumu – viņš saņem protokolu. Vēlā vakarā mums ziņo, ka kādā pagalmā Pētera ielā notiek uzzīve, kaušanās, braukšana ar auto. Informējam VP. Zvana sieviete, kura mums grib atdot telefonu un alkohola pudeli, ko pie mājas atstājis viņas dēls. Mantas nonāk iecirknī.

30. maijs. Zemeņu ielā nekopta teritorija – viss fiksēts. Patruļa Rātslaukumā atkal pamana mums zināmo vīrieti, kurš lieto alkoholu; protokols. Vakarā Ventas senleja pamanām divas automašīnas. Vadītāji saņem brīdinājumu un dodas prom.

Pierakstījis Alberts Dinters

Labiekārtošana turpinās

Lai vide būtu droša un skaista, Dzeldas iedzīvotāji un pārvaldes darbinieki kopā paveikuši jau daudz, bet darāmā vēl atliku likām.

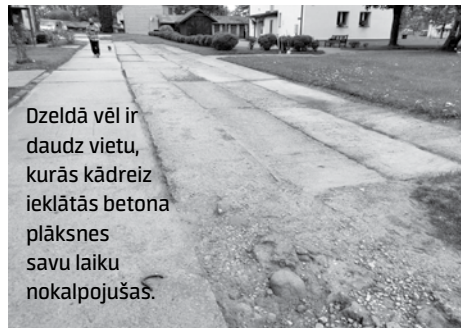

Nīkrāces pakalpojumu pārvaldes vadītāja Ilona Rītiņa rāda šķūņa sienu, ko drīzumā rotās puķpodi. Pie tās jau iestādīti puķuzirņi, un tie sākuši sparīgi dīgt.

Pagasta pārvaldē cer, ka ar laiku visi celiņi un sētas izskatīsies kā nupat ar bruģi atjaunotā ietve.

Nozāgētā koka celms ir tik liels, ka viegli to laukā nedabūt. Dzeldā tam pieiets radoši – nu tajā aug puķes.

Dzeldā vēl ir daudz vietu, kurās kādreiz ieklātās betona plāksnes savu laiku nokalpojušas.

Viena vieta, kura piedzīvojusi pamatīgas pārvērtības, ir laukums aiz pagasta pārvaldes šķūņa. Lielajā talkā uz turieni nogādātas betona plāksnes, kas nu kalpo kā pamats atpūtas vietai, kas uztaisīta pašu spēkiem, piedaloties pašvaldības darbiniekiem. Uzlabota ugunsкура vieta, no paletēm uztaisīti dažādu izmēru sēžamiem un galds, tos darinājis apzaļumošanas speciālists Valdis Pēda, kuram palīdzējis Juris Ortāns. Lai vieta būtu pievilcīgāka, izveidota spirālveida akmeņu siena, kuras centrā iestādītas puķes, un par tām

rūpējušās Laima Liekmane, Liene Lapsenberga, Inese Zaļenko, Ivetta Dumpe, Ilona Rītiņa un Dzintra Štamere. Tāpat kā pastaigu takas izveidē talkā nākuši arī jaunieši Roberts Klints un Dmitrijs Vicvags. Iecerēts, ka apzaļumošana turpināsies, un atpūtas vieta paredzēta visiem iedzīvotājiem.

Atjaunota arī ietve Nīkrāces atpūtas centra priekšā. Pirms tam to klāja padomju laiku betona plāksnes, kas gadu gaitā pamatīgi izdrupušas un kļuvušas gājējiem bīstamas. Nu celiņš izlikts ar bruģi, un tas sasauca ar pirms

tam labiekārtoto atpūtas centra apkaimi. To paveikusi SIA *Siltums LV*, un darbs izmaksājis 8767 eiro.

Pārvaldē iecerēts, ka tāda neliela gājēju celiņu un daudzstāvu māju pagalmu labiekārtošana turpināsies, līdz centrā vairs nebūs nevienas ietves ar izdrupušo betonu.

Mākslinieciska pieeja likta lietā, izmantojot papeles celmu centrā. Koks nozāgēts, jo bija iztrupējusi serde un tas kļuvis bīstams. Celmā ar tukšo vidu iebērtā augsne un sastādītas puķes. Tuvākajā laikā pārmaiņas piedzīvos arī kāda branga kļava, kuras zari izauguši tik lieli, ka sitas mājas logos un draud sabojāt jumtu. To apņēmies izdarīt kokkopis Ģirts Vitkovskis no *BLK servisa*.

Svētki ģimenēm

„Svinēsim Ģimenes dienu kopā! Ģimene ir spēks,” ar šādu uzsaukumu Skrundas novada iedzīvotāji 15. maijā tika aicināti svinēt šo dienu. Tas izdevies arī Nīkrācē.

Nīkrāces bibliotēkā apskatāmi aptuveni 30 Ģimenes dienā tapuši bērnu zīmējumi, kuros atainota viņu ģimene.

Dalībniekiem bija iespēja doties pa iepriekš izstrādātu maršrutu un iesaistīties jautrās, ģimeni saliedējošās nodarbēs. Kā atzīst Nīkrāces pakalpojumu pārvaldes vadītāja Ilona Rītiņa, bijis prieks redzēt, ka pasākums kupli apmeklēts. Lai svētki būtu izdevušies, talkā nākuši uzņēmēji un citi atbalsītāji, kuri kopā ar pašvaldību sarūpējuši dalībniekiem dažādus pārsteigumus.

Atskaņas vēl vērojamas Nīkrāces bibliotēkā, jo viens no uzdevumiem bija uzzīmēt savu ģimeni un uzrakstīt vēltījumu stiprai ģimenei. Nu telpās zīmējumi izlikti izstādē *Mana ģimene* un lasāmi novēlējumi stiprai ģimenei. Tos var aplūkot ikviens, kurš ierodas nodot vai saņemt grāmatas.

Daudzi sapatēti

Aizvadītajā nedēļā, kad Skrundas novada iedzīvotāji izbraukuma potēšanā varēja saņemt vakcinu pret Covid-19, Nīkrācē interese bijusi ļoti liela.

Pārvaldes vadītāja Ilona Rītiņa stāsta: tiklīdz izskanējusi ziņa, ka pagasta iedzīvotāji var pieteikties, daudzi ar viņu sazinājušies. 27. maijā Dzeldā savu poti saņēmuši 50 cilvēki, jo tik liels bija Nīkrācē atvēlēto devu skaits. Izmantotas *Johnson&Johnson* meitas uzņēmuma ražotās vakcīnas *Janssen*. Poti saņēmušie jau skaitās pilnībā vakcināti, jo šī uzņēmuma vakcīnas imunitāti pret koronavīrusu nodrošina jau pēc vienas devas – otrā nav nepieciešama.

Noslēpumainie Lankalnu pircēji

Pirms 28 gadiem ar nelielu gaļas pārstrādes ražotni Nīkrācē darbību sāka *z/s Lankalni*. Pirms 12 gadiem uzņēmums likvidēts un līdz šim darbu nebija atsācis. Bet nu to iegādājušies jauni īpašnieki.

Pakalpojumu pārvaldes vadītāja Ilona Rītiņa skaidro, ka ar pagasta vadību viņi runāt nav nākuši, zināms tikai tas, ka ir no Polijas un ka sākta ražošanas iekārtu nomaiņa, bet tas arī viss – jaunie īpašnieki turas savrup. *Kurzemniekam* izdodas telefoniski sazināties ar ražotnes pārvaldnieku, bet interviju viņš atsaka. Līdz šim jau bijuši noteikti divi darbības sākšanas termiņi, bet pandēmija

plānus izjaukusi. Nav skaidri zināms, kad tas varētu notikt un vai jaunie saimnieki dos darbu arī vietējiem.

Dažādi precinieki *Lankalnu* iekārojuši arī iepriekš. Kādam Izraēlas pilsonim 2017. gada vidū to pat izdevās iegādāties, bet darbības sākšanai bijuši birokrātiski šķēršļi, un nu uzņēmums pārdots poļiem.

Z/s Lankalni reorganizāci-

Kādreiz aiz šiem vārtiem kūsāja dzīvība – bija gan strādnieki, gan pircēji, kuri no malu malām brauca pirkt *Lankalnu* tirgto gaļu. Vai šī vieta atdzims kā fēnikss no pelniem?

ju piedzīvoja 2008. gadā, kad 26. maijā Nīkrāces *Lankalnos* reģistrēta SIA *Rietenis* ar 2000 latu pamatkapitālu. Tā liecināja Uzņēmumu reģistru apkalpojošās firmas *Lursoft* dati. Jaunās sabiedrības valdes priekšsēdis ar tiesībām kapitālsabiedrību pārstāvēt atsevišķi bija *z/s Lankalni* īpašnieks Juris Jaunzems. *Lankalni* vieni no pirmajiem Latvijā ieguva Eiropas Savienības vete-

rināro sertifikātu. Pamatdarbība bija gaļas iepirkšana, pārstrāde, realizācija, vairumtirdzniecība un starpniecība gaļas tirgū. Papilddarbība – gaļas mazumtirdzniecība un darbība veikalū tīklā. Produkcijas tirdzniecībā sekmīgi tika sākta sadarbība ar Skandināvijas un citu Eiropas valstu uzņēmējiem.

2009. gadā, kad uzņēmums likvidēts, tā ražošanas jauda

diennaktī ļāva pārstrādāt 500 cūku un 120 liellopu, patērētājiem ik dienu piedāvāt ap 75 augstas kvalitātes produkcijas veidus. Kā tolaik medijiem skaidrojuši saimniecības sekretāre Ina Pēda, uzņēmums bankrotē, jo, lai produkciju saražotu, izmaksas ir pārāk lielas. Kādu laiku vēl mēģināts par eksistenci cīnīties, bet tam vairs neesot pieticis spēka.

Viss slēpjas vienkāršībā

„Kuldīgā abi ar dzīvesbiedru esam gan dzimuši, gan auguši, un, tā kā lielpilsētas mūs nekad īsti nav vilinājušas, tad šeit arī esam palikuši,” tā saka jaunā māmiņa Madara Vītola (27 gadi). Kopā ar Māri Ziemeli (29) viņi audzina dēliņu Martinu Ziemeli (gads un trīs mēneši). Madara stāsta par savu ikdienu ar bērnu, atklājot arī gardā rabarberu rauša recepti.

GAIDA LIELO SOLI

„Kopā ar Māri esam jau piecus gadus, taču precējušies vēl neesam. Kāpēc – tas laikam jājautā Mārim. Gaidu viņa lielo soli. Mans darbiņš šobrīd ir rūpēties par Martinu, jo esmu dekrēta atvaļinājuma, bet, kad Martins sāks gaitas bērnudārzā, plānoju atgriezties darbā. Es strādāju *Rīgas piena kombinātā* par tirdzniecības pārstāvi, savukārt Mārim ir mazs autoserviss, kurā pats arī darbojas.”

DZIMTAJĀ PILSĒTĀ – SKAISTI

„Kuldīgā man noteikti visa kā ir gana. Manuprāt, pilsēta ļoti aug un attīstās. Mums ar ģimeni patīk arī apciemot kaimiņu pilsētas, un tas nekādi neapgrūtina – aizbraukt citur atpūsties un apskatīt to, kā nav mūsu pilsētā. Viss vienuviet nevar būt, un man šķiet, ka tā pat ir interesantāk. Kur gan vēl skaistāk kā mūsu dzimtajā Kuldīgā? Nespēju sevi iedomāties dzīvojam citur, turklāt šeit ir visa mūsu ģimene un draugi.

Ikdiena paiet pastaigās gan pa pilsētu, gan mežu. Ejam arī uz bērnu laukumiņiem. Siltās dienas pavadām dārzā saulītē. Ierobežojumi, protams, ir un būs, bet cenšamies ar tiem sadzīvot un darām, ko varam un drīkstam. Ja vaicā, vai ir grūti ar bērnu būt visu laiku kopā, tad noteikti saku, ka ne, jo mājās jau nesēžam – ejam laukā. Ja kļūst galīgi garlaicīgi, laižam uz citu pilsētu vai laukiem.”

OME DĀRZIŅĀ MAZDĒLU PIESKATĪS

„Plānojam Martinu laist dārzīnā, sākot ar septembri, jo tuvojās

Madara Vītola un Māris Ziemelis ar savu mazo Martinu.

„Ja vaicā, vai ir grūti ar bērnu būt visu laiku kopā, atbildu, ka noteikti ne, jo mājās jau tāpat nesēžam.”

laiks, kad man jāatgriežas darbā. Vēl neesmu tam gatava, bet, kas jādara, – jādara. Man savs darbiņš, Martinam – savs.

Esam izvēlējušies bērnudārzu *Ābelīte*. Laikam jau tāpēc,

ka vadītāja tur ir Martina ome. Zinām, ka viss būs kārtībā – viņas mazdēls būs pieskatīts. Citu bērnudārzu nevaru iedomāties, jo abi ar Māri esam gājuši šajā, arī Martina māsiņas, tāpēc tur

RABARBERU RAUSIS

Tuvojoties rabarberu laikam, cepam rausi, ar kura recepti labprāt padalītos, jo to pagatavot ir gaužām vienkārši, turklāt rezultāts ir ļoti garšs. Rudenī rabarberus var aizstāt ar āboliem. Kā mērtrauks kalpo glāze.

Sastāvdaļas:

glāze kefīra, divas glāzes miltu, glāze cukura, trīs olas, 1 tējķ. cepamā pulvera, 1 ēd.k. vaniļas cukura, 2 ēd.k. krējuma, rabarberi, kanēlis, sviests.

Pagatavošana:

miltus, cukuru, kefīru, divas olas, cepamo pulveri un vaniļas cukuru sajauc viendabīgā masā, pievieno izkausētu sviestu, samaisa un liek nostāvēties. Tikmēr var sagatavot rabarberus – nomizot un sagriezt gabaliņos. Atsevišķā trauciņā atlikušo olu sajauc ar skābo krējumu un ēdamkaroti cukura. Tad mīklu lej uz cepešpannas, pārkaisa ar rabarberiem, pārlej ar sagatavoto krējumu un olu, visu pārkaisa ar kanēli un liek cepties kādos 200 grādos uz 30–40 minūtēm.

viss šķiet tik pierasts, mājīgs un zināms.”

VIENVEIDĪBAS NAV

„Mans darbs man ļoti patīk, un tā pietrūkst, tāpēc esmu arī patīkami saviļņota, gaidot brīdi, kad tur atgriezies. *Rīgas piena kombināts* ražo mūsu visu iecienītos un garšīgos produktus, piemēram, *Kāruma* produkciju, saldējumu *Tio*, *Ekselence*, *Pols*, citus gardumus. Mans darbs ir rūpēties, lai tie būtu skaisti un plaši izlikti veikala plauktos, apčubināti, sakārtoti un pasūtīti. Garlaicīgi noteikti nav, jo braucu pa dažādām pilsētām, līdz ar to darbs nav vienveidīgs un apnicīgs, jo esmu ceļā piecas dienas nedēļā. Katru dienu satieku dažādus cilvēkus un iepazīstu jaunas sejas.”

GALVENAIS IR LAIKS KOPĀ

„Ģimenē mums ir kopīgi veļbraucieni, pastaigas brīvdienās un izbraucieni. Kad bija atļauts, mums ļoti patika braucieni uz baseinu un akvaparku,

tāpēc šobrīd tā pietrūkst. Tagad pavadām laiku, kopā spēlējoties vai paskatoties kādu filmu. Laiks ar dzīvesbiedru divatā šad tad jau iznāk, bet ļoti aktīvi ar aukles meklēšanu neesam. Parasti cenšamies visu darīt kopā, bet, ja kaut kas ir ielānāts vai grības būt tikai divatā, tad pieskatīt Martinu nekad neatsaka viņa krustmāte un ome ar opi. Vēl esam iecienījuši kopā kārtīgi atpūsties, garšīgi paēst, pasēdēt kafējnīcās. Mums patīk Kempingi, SPA un citas atpūtas vietas. Dažreiz ir forši vienkārši aizlaist līdz jūrai ar kafijas krūzi. Galvenais, ka esam kopā. Vienatnei un saviem hobijiem laiks neatliek – tā jau sen ir aizmirsta lieta.

Mums garšo torte no *Selgas* cepumiem – to mēdzam bieži kopā taisyt. Mūsu mājās vispār garšo saldumi. Mums patīk gatavot šokolādes desu, dažreiz uztaisu kūku speciālā formā, arī tā sauktos skudru pūžņus. Bet lieli pavāri neesam – pārsvarā mājās vien tāds ikdienišķs ēdiens.”

Lai galdā ik dienu nav viens un tas pats

Pirmajos gados pilnvērtīgs uzturs ir ļoti nozīmīgs, lai bērns pareizi augtu un izveidotu pareizas ēšanas ieradumus visai dzīvei. Ko saprast ar jēdzienu *pilnvērtīgs un sabalansēts uzturs*, stāsta uztura speciāliste Lizete Puga.

NO TRIM GRUPĀM

Katru dienu jāpdomā par to, lai ēdienreizes bērnam būtu regulāras un daudzveidīgas. Pamata ēdienreizēs vajadzīgas trīs uzturvielu grupas: oglehidrāti (graudi, maize, kartupeļi u.tml.), olbaltumvielas (gaļa, piens, rieksti, olas, zivis, biezpiens, siers, pupiņas) un *krāsas* (augļi, dārzeņi un ogas). Grupas jākombinē.

Piemēram, brokastīs ir auzu pārslas, ogas un zemesriekstu

sviests, pusdienās – salāti, makaroni, gaļas mērce, vakariņās – zupa (ola, dārzeņi, kartupeļi). Ēdienkartei jābūt daudzveidīgai – lai nav tā, ka katru dienu ēdam vienu un to pašu. Tas nebūs veselīgi. Tāpat jāseko līdzi uzkodām, jo dienas laikā to mēdz būt daudz par daudz. Uzkodas var kavēt apetīti, tādējādi liekot kādu ēdienreizi izlaist.

KO ĒD VECĀKI PAŠĪ?

„No bērna vecuma atkarīgs tas, vai viņam var atsevišķu maltīti netaisīt un dot to pašu, ko ēd pieaugušie. Es tomēr uzskatu, ka, bērnam sākot ēdienu iepazīt, mums visiem pārējiem jāiet tam līdz un ēdienkarte jāveido kopā. Tāpēc, ka bērni grib ēst to, ko ēd pieaugušie. Vecāki ir bērnu

paraugs, un nav slikti laiku pa laikam *noīsināt* to, ko ēdam. Pieradumam ir stiprs spēks, un nereti, ja dzīve nepiespiež, mēs nemaz neaizdomājamies, cik daudz ēdam industriāli sagatavotu ēdienu, cik daudz sāļu ēdienu.”

ARVIEN APALĪGĀKI

Pieaugušajiem ir vienkāršāk izdabāt nekā runāt, stāstīt un darīt. Ja kafējnīcā bērnu komplektā ir frī kartupeļi, diemžēl tāds *bērnu ēdiens* uzreiz nenozīmē, ka tas ir viņiem veselīgs un ka tie obligāti jāēd, atgādina speciāliste. „Bet tas taču ir tik vienkārši! Tie visiem bērniem garšo, nebūs nekādas diskusijas: paēdis, un miers. Taču jāatceras: jo vairāk izdabājam, jo šaurāks kļūst saraksts ar tiem produktiem, kurus bērns ēd. Turklāt

fiziskām aktivitātēm jābūt katru dienu – pilnīgi obligāti! Kustības ir viens no pamatelementiem, kas mūs veido.”

LĪDZ AR GADALAIKU

Bērna uzturam lielos vilcienos nevajadzētu atšķirties ziemā vai vasarā. Taču, protams, vasarā daudz laika pavadām ārā, ir daudz zaļumu, ogu un augļu. Tāpēc atšķirības jau ir. Bet arī ziemā vajag atcerēties par augļiem un zaļumiem, pietiekamu daudzumu šķidrums un aktivitātēm. Neatkarīgi no sezonas bērnam dienā jābūt trīs pamata ēdienreizēm plus divām trim uzkodām un optimālam šķidrums daudzumam.

SALDUMI – AR MĒRU

„Galvenais ir ar bērnu runāt –

„Frī kartupeļi kafējnīcā bērnu komplektā nav veselīgs ēdiens. Jā, tie visiem garšo. Taču, jo vairāk izdabājam, jo mazāk produktu bērns ēd.”

stāstīt viņam un palīdzēt saprast, kas ir saldumi un kad tos ēst. Arī paskaidrot, ka tas nav ikdienas ēdiens – to lietojam šad un tad. Tas ir ēdiens, ar ko noteikti nedrīkst aizvietot pamatēdienreizes. Tā nav balva, tas nav kaut kas labāks,” skaidro L.Puga.

„Mēs arī nevaram teikt, ka tie ir slikti vai indīgi. Bērni nereti tā saprot: „Ja es ēdu saldumus, tad esmu sliktis?” Tāpat svarīgi ir saprast: mēs, pieaugušie, spējam kritiski izvērtēt, ka nedrīkstam saldumus ēst katru dienu, taču bērniem šis kritiskās domāšanas nav. Tāpēc vēlme būs vienmēr. Viņi taču ir bērni.”

Sandis Ģirģens: Iekšlietu sakārtošanā ledus ir sakustējies

Iekšlietu ministrs Sandis Ģirģens šobrīd ir redzamākais valdības pārstāvis, kurš iestājas par neloģiskumu izskaušanu saistībā ar valdības pieņemtajiem lēmumiem par ierobežojumiem. Viņš jau vairāk nekā divus gadus cīnās ar 20 gadu bezdarbības sekām iekšlietu sistēmā. Šobrīd ledus ir sakustējies. Arī augstākās valsts amatpersonas un Saeimā atbildīgo komisiju vadītāji ir viņu sadzirdējuši un aicina iekšlietas noteikt kā valsts prioritāti nākamajam gadam. Brīvajā laikā ministrs ir aktīvs sportotājs un veselīga dzīvesveida popularizētājs.

Kāds ir jūsu redzējums, kā uzlabot drošību reģionos?

Mēs jau esam uzsākuši diskusijas ar pašvaldībām un arī ar Latvijas Pašvaldību savienību par mērķētiem pasākumiem, lai stiprinātu iekšējo drošību reģionos. Viens no virzieniem ir pašvaldības un valsts policijas funkciju izlīdzināšana, lai strādājam kā komanda. Ir funkcijas, kuras varam dublēt, piemēram, satiksmes drošības uzraudzīšanu. Nav racionāli, ka Pašvaldības policija aptur pārkāpēju, bet tai jāsaņem Valsts policijas ekipāža.

Pēc reformas tas varētu mainīties?

Šo pēc administratīvi teritoriālās reformas jāsakārto, sadarbojoties visos līmeņos. Nav noslēpums, ka iekšlietu dienestos ir darbinieku trūkums. Funkciju salāgošana palīdzētu to risināt.

Kā vēl risiniet kadru trūkumu Valsts policijā?

Jau šobrīd Valsts policijā uzsākām reformu un īstenojam reaģējošā jeb universālā policista principu, kas nozīmē, ka policista pienākumos ir reaģēt uz ceļu satiksmes noteikumu kontroli, sabiedriskās kārtības nodrošināšanu un dažāda veida notikumiem. Policisti ieradīsies notikumu vietā un veiks sākotnējās izmeklēšanas darbības, kā arī uzsāks kriminālprocesu. Šiem policistiem līdz ar funkciju palielināšanos arī atalgojums būs lielāks. Lai atvieglotu izmeklētājus no tehniskajiem palīgdarbiem, izmeklētājiem esam noteikuši palīgus. Tam vajadzētu operatīvāk risināt uzkrāto lietu skaitu. Un, protams, iespēju robežās palielinām dienestos

strādājošo algas. Tiek nomainītas novecojušās uniformas, attīstām modernās tehnoloģijas, kas ļauj mazināt darbinieku iesaisti.

Jūs daudz esat rādījis, cik sliktā stāvoklī ir VUGD depo un Valsts policijas iecirkņi. Vai kaut kas ir izmainījies?

Jā, ne uzreiz, bet tomēr lietas ir sakustējušās pozitīvā virzienā. Paredzēts, ka Kandavā, Saulkrastos, Aizputē, Dagdā, Priekulē, Iecavā, Ilūkstē un Rūjienā tiks uzbūvēti jauni, mūsdienu prasībām atbilstoši depo, lai nodrošinātu ātru reaģēšanu uz izsaukumiem. Ugunsdzēsējiem glābējiem beidzot būs atbilstoši un mūsdienīgi darba apstākļi. Iepirkumu uzraudzības birojam jau izsludināts konkurss jaunu VUGD depo celtniecībai Latvijas reģionos. Ceru, ka vasarā jau varēsim uzsākt to būvniecību un ierakt ar lāpstu zemē. Šis process pēc divu gadu ilga sagatavošanās posma praktiski nav apstādināms.

Kas ir tas augonis iekšlietās, kāpēc līdz šim neviens nav spējis tās sakārtot?

Manuprāt, tā ir bijusi politiska izšķiršanās līdz šim vairāk atbalstīt aizsardzību, veselību un izglītību. Maigi būtu teikt, ka iekšlietas bija bāreņa lomā. Lielākās investīcijas tika novirzītas citām sfērām. Par prioritārām tika nosauktas visas nozares, izņemot iekšlietu sistēmas sakārtošanu. Šī stratēģija bija kļūdaina. Iekšējā drošība ir stipras valsts pamats. Kad kļuva par ministru, nezināju no kura gala ķerties klāt. Viss bija tik slikti. Neviens negribēja dzirdēt, ka šī sfēra ir jāsakārto. Aizdzinu pie valdības ēkas veco ZIL, regulāri sociālajos tīklos rādīju piemērus, cik bēdīgā stāvoklī izskatās VUGD depo un policijas iecirkņi. Aktualizēju par nepieciešamību sakārtot iekšlietu dienestos darbinieku izglītības sistēmu, šobrīd strādājam pie savas speciālās augstskolas izveides – atjaunosim pirms desmit gadiem likvidēto policijas akadēmiju.

Kāpēc valdības sēdēs aizstāviet arī citas nozares, piemēram, iestājoties par ierobežojumu mīkstināšanu?

Es uzskatu par loģisku soli sakārtot

epidemioloģiskos ierobežojumus tā, lai nozares varētu droši strādāt pandēmijas apstākļos. Piemēram, sports, sabiedriskā ēdināšana, ārstnieciskās personas skaistumkopšanā un citas. Bezdarbs un mazi ienākumi rada blaknes, ar kuriem pēc tam cīnās iekšlietu sektors. Tāpēc brīžiem brīnos par ekspertiem televīzijā, kas šo acimredzamo saikni neredz. Iespējams, ka apzināti neredz vai maldina sabiedrību viņiem zināmu iemeslu dēļ.

Kas pamudināja kļūt par iekšlietu ministru?

Kā advokāts bieži saskāros ar sistēmas trūkumiem, tāpēc vēlējos pielikt savu roku tās mainīšanā. Tas nav viegli, jo ik uz soļa saskaros ar pretestību. Lai arī dzīvojam pietiekami drošā vidē, tomēr arī kriminālā pasaule nesauž. Tā ir vismazāk ieinteresēta mainīt sistēmu. Bet mani ir grūti nobiedēt – esmu uzaudzis ģimenē, kurā mans tēvs un onkulis strādāja iekšlietās. To rakstura stingrību esmu pārmantojis.

Ko uzskatiet par savu dzimto pusī?

Esmu dzimis Varakļānos, Latgalē. Bet tālāk mācījos un uzaugu Jēkabpilī, Zemgalē. Tagad jau daudzus gadus dzīvoju Rīgā. Katru reizi, kā darba darīšanās braucu uz Latgali, vienmēr ieobraucu Jēkabpilī un apciemoju ģimeni. Ar abām šīm pilsētām man ir palikušas ciešas saites.

Kā tas ir būt politikā ar brāli Kasparu Ģirģenu?

Kaspars ir Saeimas deputāts, pirms tam bija Jēkabpils domes deputāts. Viņa rokraksts vienmēr ir bijis kā taisnīguma cīnītājam, iestāties par godīgumu un atklātību pašvaldības publiskajos izdevumos. Un viņam patīk cipari. Tāpēc arī vada Saeimas Revīzijas un Publisko izdevumu komisiju un cīnās pret liekiem ierēdņu tēriņiem un pārmaksātiem valsts un pašvaldību iestāžu līgumiem. Esam uzaudzināti, ka ģimene ir pats svarīgākais, tāpēc tie, kas mūs pazīst, zina, ka stāvam un kritam viens par otru. Mums ir līdzīgi skatījumi uz lietām, tāpēc arī politikā papildinām viens otru.

**PAR ČILVĒCĪGU
KULDĪGAS NOVADU**

4. SARAĶSTS KPV LV

PIEDALIES! 5. JŪNIJS

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā ievēlēt tādus deputātus, lai pēc tam nevilotos?

Mārcis Zēbergs, darbu vadītājs:
– Tad, kad politiķi tiek ievēlēti un nokļūst savos amatos, viņi saskaras ar reālo politisko vidi, un tas, ko viņi pirms tam solījuši iedzīvotājiem, nemaz nav tik viegli piepildāms daudz šķēršļu dēļ. Iespējams, ka augstāktāvošie ir tie, kas visu nosaka. Un no malas droši vien ir visādi personāži, kas sāk raustīt to deķi uz visām pusēm.

Iespējams, jānomainās paaudzei, galvenokārt domāšanai, lai kas mainītos. Lai ierēdņiem būtu atbildība par saviem darbiem un nedarbiem. Pats nezinu, vai iešu vēlēt. No sākuma jāiepazīstas, ko tās partijas sola, jāskatās, kas ir līderi, kāda ir viņu politiskā karjera, CV. Citus gadus vēlēt esmu gājis. Pašam nav baigās vilšanās bijušas, jo nedomāju, ka strauji kas mainīsies, līdz ar to nav sūkstīšanās. Man šķiet, ka Kuldīgā jau ir daudz kas izdarīts tūrisma attīstībai, cilvēki šeit grib braukt, un viņiem te patīk.

Sergejs Jurevskis, strādā loģistikā:
– Es nezinu, kā izvēlēties. Uzskatu, ka viņi tur sēž un neko nedara. Es šogad vēlēt nemaz neiešu – negribu, citus gadus esmu gājis, bet nekādas izmaiņas neesmu manījis. Es nezinu, kā to ietekmēt, un par to nemaz nedomāju – man vienalga. Dzīvoju, kā ir. Man ir citas darīšanas, un par politiku neinteresējos.

Bruno Mekšs, pensionārs:
– Man pret vecajiem deputātiem ir tikai viens iebildums: vajadzētu Kuldīgā uzcelt vienu māju, kurā dzīvot āršiem un citiem speciālistiem. Daudziem jābraukā pie dakteriem uz Ventspili, Liepāju vai Rīgu, ir īpaši mana gadagājuma cilvēkiem. Tas ir viens liels mīnuss, pārējais var palikt tāpat. Vēlēt iešu – eju katru reizi. Reti kuram politiķim var uzticēties: sola debesmannu, bet dzīvē tā neiznāk, un sanāk vilšanās. Esmu izdomājis, par ko vēlēt: skatījos, kur vairāk ir labi uzņēmēji, kuri paši izsūtījuši ar darbu, nevis ar zagšanu, blēdīšanos ar *latiem*. Man ir tādi Kuldīgā pazīstami, un par viņiem arī balsošu. Diemžēl mums nav tiesiskās valsts – viss ir pērkams un uzpērkams, arī diplomi nopērkami. Man nepatīk, ka Saecimā sēž diletanti, jo tur jābūt speciālistiem no katras nozares. Nekas jauns nav atvērts, nekādas jaunas ražotnes – tik, cik privātie dara, tik ir, bet valsta mērogā viss iet uz leju. Ceļi slikti. Vai tad tas ir tilts, kas ik pēc diem gadiem jāremontē? Savā valstī tā nevajadzētu darīt – tā ir izsaimniekošana.

Alise Valtere, studente:
– Lai izvēlētos pareizos, mums pašiem jāizglītojas. Jāpastudē, par ko katrs politiķis iestājas, ko atbalsta, un nav jāgaida, ka cits pateiks, par ko vēlēt. Es vēlēt iešu. Izlasīju aprakstījus, apskatījos, kāda izglītība ir tiem, kas kandidē, un lemšu pēc tā, kas visvairāk patika, uzrunāja, kas man likās tāds konkrēts un pats saprotamākais. Tie, kuri runā apkārt, mani pat atbauda, un par to, ko nesaprotu, es nebalsošu. Izvēlējos tos, kuri runā skaidri un kam ir pieredze, jo arī tā ir ļoti svarīga. Mani kā jauno speciālisti interesē dzīvokļi, bet ceru, ka šī situācija laika gaitā tiks sakārtota. Tie, par ko balsošu, ir saskatījuši arī ko tādu, ko es pati kā Kuldīgas iedzīvotāja neesmu pamanījusi.

Ginta Laizāne, strādā lombardā:
– Par politiku pat negribu runāt. Lai izvērtētu deputātus, par kuriem balsot, jāskatās pēc padarītā, nevis tā, ko runā. Citus gadus esmu gājusi vēlēt, bet šogad vēl domāju, par ko. Ar visām partijām neesmu pat iepazīsinies – tik tā, cauri skrejot, garām ejot. Pirmais, kas jaunievēlētājiem būtu jādara: jāatbild par saviem vārdiem un jādara tas, ko sola.

Jānis Siliņš, meteomezglu operators:
– Bijām ar sievu iebraukuši Smiltēnē, un man tiešām patika, ka nav neviena plakāta. Kaitina tā pārspīlētā reklāma visur ar skaistajiem saukļiem un uzbāšanos. Esmu no Rīgas, tāpēc mani interesē, vai jums Kuldīgā ir vietējā partija, nevis ienācēji no citurienes? Ja ir, tad tas man patīk, ka savējie uztaisa partiju un tur arī darbojas. Kaut gan mēs, rīdzinieki, esam jau drusku atslābuši (ārkārtas vēlēšanas tur bija pēn – red.), citās pašvaldībās būs tikpat spraigi kā galvaspilsētā.

Ieva Siliņa, projektu vadītāja:
– Tas ir ļoti grūti izdarāms. Droši vien vairāk jāskatās uz darbiem, jo sola jau daudz, bet vai to solīto izpilda? Politiskā atbildība ne tikai pašvaldību, bet arī Saecimas vēlēšanās ir ļoti zema. Teiksim, tiek solīts nez kas, bet pēc tam jau neviens vairs neprasa, vai tas tiešām izpildīts. Vēlētājiem atņima diemžēl ir ļoti īsa. Eksperti pat pētījuši – vien pāris mēnešu. Vēlētājs aizmirst visu sliktu un jau atkal tie solījumiem. Arī plašsaziņas līdzekļiem noteikti vajadzētu palīdzēt atskatīties uz to, kas noticis, vilkt ārā visus notikumus, lai parasts iedzīvotājs var pieņemt svarīgo lēmumu. Vajadzētu visus politiķus izsaukt uz paklāja, lai atskaitās, ko kurš izdarījis.

Dzintra Vēbere, seniore:
– Mani vismazāk uzrunā tie, kas visvairāk sola. Tiem es neticu – tie salkanie solījumi man nepatīk. Nekad vēl nav redzēts, ka tie lielākie solītāji būtu bijuši tie lielākie darītāji. Man liekas, ka Kuldīgā daudz kas jau ir darīts, un vispār es esmu apmierināta. Kuldīgā ir augusi – tā plaukst un zel, un tūrisms mums ir. Darbavietas vēl vajag, lai jaunieši neskrietu prom. Dzīvokļi [un] arī šausmīgi smags jautājums: īre dārga, grūti dzīvokli atrast, bet, ja atrod, tad bez reamenta neiztik. Man vairs nav ko tur pētīt tos kandidātus – esmu jau izvēlējusies, par ko balsošu.

Kurzemnieks sāk publikāciju sēriju Visi zem viena kupola.

Šoreiz tēma saistībā ar 5. jūnija pašvaldību vēlēšanām. Kāda ir sabiedrības attieksme pret politiķiem, partijām? Kāpēc valda neuzticība un atsvešinātība no varas? Un kur rodama izeja, lai ievēlam tos, kam varam uzticēties?

ĢIMENE

Ja nebalsoji, tev nav tiesību arī kritizēt

Kārtīgi izpētot visu sešu partiju programmas un izvēloties piemērotāko, 5. jūnijā balsot par jauno Kuldīgas novada domi dosies arī Maija un Ģirts Jankovski.

Abi ir filozofi. Izveidojuši uzņēmumu *Mozokot*, kurā veic dažādas pētījumus. Maija pašlaik aizņemta, organizējot Demokrātijas festivālu, kas Kuldīgā notiks šovasar, savukārt Ģirts Latvijas Universitātē ir viens no vadošajiem pētniekiem.

Pēc kā izvēlaties, par kuru sarakstu atdot savu balsi?

Ģirts: Man vienmēr bijis princips – pētīt visu partiju programmas. Lai demokrātijā darbotos, izvēlei jābūt apzinātai. Plānoju līdz vēlēšanu dienai tām iziet cauri, saprast, kas ir būtiskākais. Mani mazliet satrauc tas, vai programmās varēs ko secināt, jo bieži vien pret tām partijas attiecas pavirši. Nav saprotams, cik ir realitāte, cik politikajam spēkam programma tiešām ir svarīga.

Internetā izpildīju anketu *Pielaiko partijas!*, un tur man bija skumji rezultāti – nevienai partijai nebija vairāk par pusi no tā, kas atbilstu manam redzējumam (smejas).

Maija: Saecimas vēlēšanās man ir vienkārši – balsoju par lielajiem uzstādījumiem. Kas attiecas uz pašvaldībām, tur grūtāk saprast. Vairāk to uztveru kā saimniecisku padarīšanu, lai gan saprotu, ka pašvaldības funkcijas ir krietni plašākas nekā tikai ceļi, kanalizācija un citas lietas. Infrastruktūra laikam ir visredzamākā.

Kā to izvērtēt? Kuldīgas gadījumā ilgstoši pie varas bijusi viena partija. Varam redzēt, ko tieši darījusi. Katrā ziņā man ir sajūta, ka dzīvoju tādā pašvaldībā, kas attīstās, jo te nav bežu ieleja. Bet gribētos, lai nebūtu tik izteikts vienas partijas

monopols. No otras puses – ja viena dara labu un citi mani nepārliecinās?

Un mazākā vietā jau balso arī par personībām.

Ģirts, tu esi strādājis arī Vācijā. Cik liela tava ir vēlēšanu uzticēšanās politiķiem?

Ģirts: Latvijā cilvēku domāšana par demokrātijas joprojām padomiska. Toreiz, ja gribēji individuāli ko sasniegt, kāpt pa karjeras kāpnēm, bija jāiet kompartijā. Mūsdienās attieksme pret partijām un vēlēšanām bieži vien ir tāda kā individuālā tieksme pēc kaut kādiem labumiem. Vācijā tā nav. Tie cilvēki, kas partijās iestājušies, uzskata, ka viņu intereses, kā valstij attīstīties, būs ilglaicīgas.

Vai pilsoniskais pienākums doties vēlēties nāk no ģimenes?

Ģirts: Mana ģimene vēlēšanās vienmēr ir piedalījusies un balsojusi. Es gaidīju, kad man paliks 18. Jaunības maksimumā patika sauklis, ka pilsoņa vienīgais pienākums ir četrus gadus aiziet nobalsot. Ja neesi aizgājis nobalsot, tev nav tiesību arī kritizēt.

Maija: Arī mani vecāki vienmēr ir vēlējuši. Tētis savulaik pat ir kandidējis. Jaunībā tā man nebija nopietna lieta. Arī ziņām īpaši nesekoju līdzī. Šodien, lai pieņemtu lēmumu, jābūt informētam, kas notiek.

Vēlētāju aktivitāte mazinās. Kādēļ tā notiek?

Ģirts: Tas nav tikai Latvijā. Augsta tā ir tad, ja sabiedrībai ir saasināti un kaitējoši apstākļi. Pētījumi bijuši dažādi. Piemēram, ja cilvēkiem ir laba dzīve, interese par politiku mazinās. Vai arī uz vēlēšanām viņi nedodas tādēļ, ka neuzticas sistēmai; vai arī ir sajūta, ka dzīvoju tādā pašvaldībā, kas attīstās, jo te nav bežu ieleja. Bet gribētos, lai nebūtu tik izteikts vienas partijas

VEDOKĻI

Kādēļ iedzīvotāji politiķiem neuzticas? Kā to mainīt?

CILVĒKI NEGRIB POLITIKĀ IEISAISTĪTIES

● **Klāvs Sedlenieks**, sociālantropologs:
– Tas ir ne tikai Latvijā, bet arī citviet: kur uzticēšanās bijusi augstāka, tagad mazinās. Cilvēki sagaida, ka politiķi viņu problēmas atrisinās, un novelī tās uz viņu pļeciem. Pēc tam greizsirdīgi skatās uz to, ko viņi izdarījuši, un tas, kas izdarīts, ir slikti. Paši negrib politikajā procesā iesaistīties. Mūsu politiskā sistēma balsīta uz partiju sistēmu. Savukārt partijās cilvēki iestājušies ļoti maz. Vēlēšanās nabalsojam par tiem, kuri reprezentē partijas, kurš paši neesam iesaistījušies, jo *a priori* šī ir pārāk nefira lieta un nevēlamies tur būt.

Uz tiem, kuri politikā iesaistījušies, agrāk vai vēlāk cilvēki sāk skatīties ar aizdomām. Es to saistītu ar aizdomīgumu par politisko procesu kopumā, kas sabiedrībai šķiet neīstas, nepareizas, lai gan ir nepieciešams. Esmu runājis ar cilvēkiem, kuri vēlēt nekad nav gājuši un arī neies. Bet tad nav pamata kritizēt, ja paši nav piedalījušies.

Dienas kārtību noteiks tie, kuri vēlēšanās piedalīsies. No otras puses, jāņem vērā tas, ka sabiedrība ir dažāda. Vēlēšanas labi parāda to, ka visi esam mazākumā – nav vairākuma gribas. Politiskā sistēma veidota tā, lai atspoguļotu dažādas balsis. Maz ticams, ka visiem izdosies vienoties par vienu pozīciju. Politiskais process ir tāds, ka mēģinām viens otru pārliecināt par kaut kādu pareizo ceļu.

VĒLĒTĀJAM JĀKĻŪST GUDRĀKAM

● **Guntis Zemītis**, vēsturnieks:
– Ne vienmēr priekšvēlēšanu solījumi piepildās – tie bieži atšķiras no darbiem. Tāpēc uzticība politiķiem ir zema. Parasti viņas tajos, kurus ievēlē Saecimā. Pašvaldības pilsētu mēri turas ilgi. Tur darbi skaidrāk redzami, un pašvaldību vadītāji jau zina, kas cilvēkiem vairāk patīk, uz to uzspiež un savus reitinga punktus notur. Viss atkarīgs ne no politiķiem, bet gan no vēlētajiem. Vēlētājam jāklūst gudrākam: jāsaprot, kuri solījumi ir piepildāmi, kuri nav.

„Lai izlemtu par ko balsot, jābūt informētam par to, kas notiek, – lai nevis balsotu tikai par deklaratīvām lietām, bet redzētu kopainu,” saka kuldīdznieki Maija un Ģirts Jankovski.

mazdārziņā nekā 15 minūtes pirms tam aiziet novēlēt.

Man šķiet, ka daļa no jaunās paaudzes varētu būt aktīvāka, lai gan otra daļa par vēlēšanām nav informēta. Ilgi partijas ir uzrunājušas vēlētajus vīrs 50. Vai ir runātas lietas, ka saistītu jauniešus, piemēram, mobilitāte, izglītība ārzemēs, darba piedāvājumi?

Maija: Jautājums ir tāds – kā viņus sasniegt. Tradicionālos medijus jaunieši patērē maz. Feisbukā, kur arī ir politisks saturs, vairāk ir auditorija vecumā 30+. Neesmu pētījis, kāda ir kompetenču pieceja skolās, bet vajadzētu būt arī tādi, kas vairotu pilsonisko izpratni. Tās ir būtiskas prasmes un zināšanas, kas jāiegūst.

MAF

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts Kurzemnieks.

EKSPERTE

Lai ir karsta elpa pakausī

Vai un kāda ir saikne starp labas pārvaldības principiem pašvaldībās un sabiedrības līdzdalību? Komentē Sabiedriskās politikas centra Providus vadošā pētniece labas pārvaldības jautājumos Līga Stafacka. Arvien biežāk dzirdam tādu jēdzienu kā *labā pārvaldība* – tas izskan saistībā ar apšaubāmu lēmumu vai rīcību gan valsts, gan pašvaldību līmenī.

KO TAS ĪSTI NOZĪMĒ?

Pārvaldību, proti, to, kā tiek sagatavoti un pieņemti lēmumi, par labu uzskata tad, ja tā ir atklāta, ievēro tiesiskuma principus, cieņu pret likumu un cilvēktiesībām, tiecas pēc efektīvākajiem risinājumiem, meklējot veidus, kā pakalpojumus uzlabot, un šajā procesā ir atvērta sabiedrības ierosinājumiem, kā to izdarīt vislabāk. Tā ir tāda pārvaldība, kas gatava atskaitīties un par saviem lēmumiem atbildēt un kurā sabiedrībai ir iespēja izsekot lēmumu pieņemšanas gaitai un tos saprast. Pārvaldes darbinieki ir ziņoši un profesionāli, pastāvīgi uzlabo prasmes. Labas pārvaldības principam ir savs tiesiskais svars – tas no teikts dažos Latvijas likumos kā pārvaldei svarīgs, tā ievērošanu uzauza tiesībsargs, taču uz to jāskatās daudz plašāk. Varētu teikt, ka tas ir domāšanas veids – nemitīgi rūpēties, lai iestāde strādā arvien labāk: efektīvāk, tiesiskāk, tiecas uz augstāku kvalitāti, nodrošinot iedzīvotājiem arvien labākus pakalpojumus. Šajā procesā sabiedrībai ir ļoti liela loma, varētu teikt, ka teju izšķiroša. Nevienla iestāde nevar savu darbu uzlabot, neiedziļinoties klientu vajadzībās, taču, no otras puses, to var izdarīt tad, ja sabiedrība ir gana aktīva, interesējas par lēmumiem, izsaka priekšlikumus. Ja iedzīvotāji ir vienaldzīgi, tad

valsts vai pašvaldības iestādei ir grūti izstrādāt labus risinājumus, uzminēt iedzīvotāju vajadzības; ievērojami paaugstinās korupcijas risks, jo lēmumiem neviens no malas neseko līdzī.

SVARĪGS NEATKARĪGS MEDIJS UN AKTĪVI IEDZĪVOTĀJI

Cik labi pārvaldītas ir pašvaldības? Tās ļoti atšķiras gan izmēra, gan iedzīvotāju skaita, gan turīguma ziņā. Tādēļ grūti vispārināt, tomēr visai skaidri var redzēt sakarību: jo aktīvāki ir vietējie sabiedrība, tai skaitā novadā pastāv kāds neatkarīgs medijs, jo labāk pārvaldīta ir pašvaldības vara. Iedzīvotāji regulāri uzdod jautājumus, ierosina, kas pašvaldībai jādara vai ko varētu darīt paši – ar vai bez tās dalības. Liela loma ir neatkarīgam medijam, kas ar kritisku aci pašvaldības darbu regulāri vēro, uzmana solījumu izpildi. Šī sabiedriskā uzraudzība ir kā karsta elpa pakausī deputātiem un pašvaldības vadītājam, dzinulis strādāt labi, pildīt apsolīto. Otra sakarība: iedzīvotāji ir aktīvāki tur, kur vietējie politiķi viņu viedokli novērtē. Tas viņus interesē pat tad, ja nesakrīt ar viņu pašu viedokli. Politiķim ir uzdevums atrast viedusceļu, kas labāks visai pašvaldībai.

Dažviet var novērot, ka pašvaldības cilvēkus informē minimāli vai notur formālu publisko apspriešanu, vai tās pārstāvji neuzticas iedzīvotāju spējam kādu jautājumu risināt konstruktīvi, jo iedzīvotāji jau tikai sūdzas un kritizē. Vismazākās cerības uz labiem lēmumiem ir tur, kur pašvaldība uzskata, ka labāk par iedzīvotājiem zina, ko viņiem vajag. *Providus* pētījumi parāda: jo regulārāka ir pašvaldības sadarbība ar iedzīvotājiem, jo konstruktīvāka tā veidojas.

LAI NOVĒRTĒTU SAVAS PAŠVALDĪBAS PĀRVALDĪBU, IR VĒRTS SEV PAJAUTĀT PĀRIS KONTROLJAUTĀJUMI.

- Cik daudz es zinu par to, ko pašvaldība pēdējos četrus gadus ir darījusi? ● Vai saprotu, kādi ir tās attīstības mērķi un kā tā uz tiem virzījusies? ● Vai pats esmu kaut reizi mēģinājis šos jautājumus saprast? ● Vai pašvaldība mani ir aicinājusi uz kādu apspriedi vai aptauju? ● Vai esmu aicinājumaam atsaucies? ● Vai zinu, kur jāvēlējas, ja man no pašvaldības vajag palīdzību? ● Vai pašvaldība bijusi labs, tālredzīgs saimnieks jebkuram pēdējos gados uzbūvētam objektam? ● Vai tas uzbūvēts pēc iespējas izdevīgāk un tā, lai būtu nodrošināts ilgtermiņā, labi kalpotu iedzīvotāju vajadzībām, kurās pašvaldība pirms tam noskaidrojusi?

to novērot, situācija varētu būt labāka. Singapūrā uzticēšanās politiķiem ir augsta, īpaši tāda bija bijušajam premjeram. Viņš visus korumpantus sodīja. Viņa vadībā Singapūra uzplauka un kļuva par pasaules modernāko pilsētvalsti.

REITINGS AR MĪNUSA ZĪMI

● **Ojars Skudra**, politologs:
– Šī parādība Latvijā nav jauna. Sociālo zinātņu fakultātē kāds maģistrants konstatēja, ka, sākot ar 1995. gadu, Saecimai un valdībai uzticības reitings ir negatīvs. Līdz mūsu dienām nevienai Saecimai un nevienam Ministru kabinetam (izņēmums ir atsevišķi politiķi) šis reitings nav bijis pozitīvs. Bet vai runājam par uzticēšanos demokrātijai vai par uzticēšanos partijām, valdībai? Cilvēki atšķirīgi atbild uz jautājumu: „Vai demokrātijai kopumā funkcionē labi?” Ja atbilde ir *labi*, tad cilvēks uzticas politikajai demokrātijai tādā formā, kādā tā pastāv. Cita lieta, ja viņam jautā: „Vai

demokrātijai strādā jūsu vai tavās interesēs?” Tur nevar interpretēt kā uzticēšanos vai neuzticēšanos demokrātijai. Tas, ko var risināt, ir palielināt uzticēšanos konkrētiem politiķiem, konkrētai partijai.

Ir dažādi skaidrojumi, kā vēlētais pieņem lēmumu. Ir trīs galvenās pieejas. Viena ir nacionālā – lēmumu, par ko balsot, pieņem, balstoties argumentos, ar prātu, spriešanos, secinājumu palīdzību. Tā ir relatīvi neliela vēlētāju daļa. Otra ir socioloģiskā pieeja, kas viss atkarīgs no cilvēka dzīvesvietas, izglītības, dzimuma, vecuma, ienākumu līmeņa utt. Trešā – visplašākā – ir sociālpсихолоģiskā. Izmantojot psiholoģiskus modeļus un metodes, to skaidro ar attieksmi, vērtībām, noskaņojumu, identitāti.

Latvijā ir tendence vēlētāju aktivitātei samazināties. Sociālā noslaņošanās, tai skaitā mantiskā, gājusi stipri uz priekšu. Jāpalielinās vidējai labklājībai, lai šajā jomā varētu sagaidīt kādas izmaiņas.

Iedzīvotāju aptaujas rezultāti un statistika – 14. lpp.

No zobu higiēnista nav jābaidās!

„Atceros gadījumu, kad viens pacients higiēnas laikā aizmiga un iekrās. Nācās viņu modināt. Varēja redzēt, ka cilvēks bija apmulsis,” tā jaunā zobu higiēnas speciāliste AGRITA BERGHOLDE atminas gadījumu, kas licis pasmaidīt. Agrita labprāt dalās zināšanās un iesaka, kā rūpēties par mutes higiēnu, pastāstot arī to, kāpēc mūsdienās cilvēkiem no higiēnista joprojām bail.

„GRIBU DZĪVOT KULDĪGĀ”

Agrita vairākus gadus dzīvojusi Rīgā, ieguvusi izglītību kā zobu higiēniste. „Strādāju šajā jomā vairākās Rīgas klīnikās. Laikam ejot, sapratu, ka vēlos biežāk pavadīt laiku ar ģimeni, kas dzīvo Kurzemē – Kuldīgā. Tā pamazām pārvācos uz Kurzemi. Gadu strādāju Kul-

dīgas zobārstniecībā *Goldingen Dental*, bet kā higiēniste – otro gadu. Izglītību ieguvu Rīgas Stradiņa universitātes Zobārstniecības fakultātē. Mācības ilga divus gadus, bet pirms tam

ieguvu zobārsta asistentes diplomu. Lai varētu mācīties par zobu higiēnistu, nepieciešama medicīniskā izglītība. Sarežģījumu nekādu nebija, kā vien tas, ka daudz jāmacās. Anatomija, farmakoloģija, histoloģija un periodontoloģija – šajos priekšmetos jāmacās ļoti daudz un jāizprot pilnīgi viss. Tas vairāk bija izaicinājums pašai sev.

Studiju laikā ieguvu jaunus draugus, un to es ļoti novērtēju. Visvairāk man patika praktiskās nodarbības – nevarēju sagaidīt, kad beidzot varēšu sākt strādāt ar pacientiem. Ja nu es tomēr nebūtu zobu higiēniste, tad izvēlētos kosmetoloģes vai masieres arodu.”

“7, 11 un 12 gadu vecumā valsts apmaksā divas vizītes pie zobu higiēnista. Šo iespēju noteikti vajag izmantot.”

MEDICĪNA NESTĀV UZ VIETAS

„Jau agrā bērnībā zināju, ka savu dzīvi saistīšu ar medicīnu, un piedalījos pirmās palīdzības pulciņos. Izlemt par labu zobārstniecībai palīdzēja draudzene, kura šajā nozarē strādāja par māsu. Ilgi nedomājot,

1. medicīnas koledžā iestājos zobārsta asistentu programmā, ko sekmīgi pabeidzu 2016. gadā. Studiju laikā par izvēles pareizumu biju pārliecināta, jo viss šķita ļoti interesants un raisīja maksimālu gandarījumu. Pāris gadu veltīju zobārsta asistentes amatam, smeloties pieredzi no dažādu nozaru speciālistiem. Strādāju ar ortodontu, im-

plantologu, protēzistu, ķirurgu, terapeitu – man ļoti patika strādāt ar visiem šiem speciālistiem. Ļoti daudz esmu no viņiem mācījusies un par to esmu no sirds pateicīga. Tad, vēl būdama asisten-

te, izlēmu iet uz priekšu un Rīgas Stradiņa universitātē apgūt zināšanas zobu higiēnista programmā, ko beidzu 2019. gadā. Medicīna katru dienu attīstās, tāpēc cenšos zināšanas regulāri pilnveidot, dodoties uz tālākizglītības kursiem.”

PĀRLIECĪBA IR TRUMPIS

„Pirmajā kovida uzliesmojumā higiēnistiem aizliedza strādāt divus mēnešus. Tad vismaz kārtīgi atpūtos. Pašlaik ir lielāka piesardzība gan no pacientu, gan speciālistu puses. Lai pēc garas darba nedēļas atgūtu spēku un enerģiju, nododos aukstuma peldēm. Vislabprātāk pavadu laiku ar ģimeni, izbaudu ceļošanu, kino un ūdens priekus.

Tagad Kuldīgā strādāju ļoti skaistā vietā – zobārstniecībā *Goldingen Dental* blakus muzeja parkam. No jūnija sāksu strādāt Liepājā, pašā vecpilsētas sirdī, zobārstniecībā *Libau Dental*. Tā ir tā pati klīnika, kas Kuldīgā, tikai Liepājas filiāle. Tā nolēmu, jo gribu strādāt Kurzemē un vienā uzņēmumā, respektīvi, Kuldīgā būšu piektdienās un sestdienās, bet trīs dienas dzīvošu un strādāšu Liepājā.

Uz darbu dodos ar prieku un pārliecību par to, ko daru. Priecē tas, ka pacienti novērtē manas pūles un paveikto. Esmu diezgan pedantiska: ja daru, tad kārtīgi un rūpīgi. Atnākot vispirms sagatavoju darba vietu, pārskatu pacientu kartītes, izpētīju viņu slimību

„Visvairāk zobu higiēnistes darbā mani iepriecina tas, ka cilvēkiem varu palīdzēt,” saka Kuldīgas jaunā speciāliste Agrita Bergholde.

Daži ieteikumi mutes higiēnai

- Zobi jātīra virzienā prom no smaganas ar slaukošām kustībām, birstīti turot 45 grādu leņķī pret zobiem. Kožamās virsmas tīra ar īsām kustībām uz priekšu un atpakaļ. Šīs kustības jāatkārto desmit reizes katrai zobu grupai.
- Obligāti jātīra arī mēle, jo uz tās atrodas daudz baktēriju. To var darīt ar zobu birsti vai speciālu mēles tīrītāju, ar nepārtrauktu kustību tīrot virzienā no mēles saknes uz galu. Zobu birste pēc tam kārtīgi jāizskalo.
- Jāņem vērā, ka birstīte netiek zobu starpās. Tā kā katram zobam ir četras vai piecas virsmas, ap 45% virsmas paliek nenotīrīta. Tāpēc vakaros pēc zobu tīrīšanas tos vajag diegot ar zobu diegu. Lielākas spraugas var tīrīt ar īpašo diegu vai interdentalām (starpzobu) birstītēm. Savukārt grūti aizsniedzamās vietās higiēnu var nodrošināt mazas vienkūlīša zobu birstes.
- Zobu veselībai visieteicamākā ir birstīte ar mīksti sariņiem, to mainot reizi trīs mēnešos.

Zobu pasta uz birstītes

- Bērniem līdz diviem gadiem: fluorīdu saturs ir 1000 ppm, uz birstītes – plāns slānis jeb rīsa graudiņš.
- 2–6 gadu vecumā: fluorīdu saturs ir 1000–1500 ppm, uz birstītes – zirņa lieluma piciņa.
- Vecākiem par sešiem gadiem: fluorīdu saturs ir 1500 ppm, uz birstītes – pusgalviņas daudzums.

Zobu higiēnista profesiju var iegūt Rīgas Stradiņa universitātē.

Agrita kopā ar mazo pacientu Kirilu Vačīļu.

vēsturi, tad sagaidu pacientu.

Ilgstoši sēžot vienā pozā, sagurst mugura, bet ar to lieliski tieku galā, pārtraukumā izpildot dažādus stiepšanās vingrinājumus, izvingrinu rokas un plecu daļu.

Man patīk strādāt ar bērniem – labi saprotos ar viņiem. Bet daudzi pacienti informācijas trūkuma dēļ no higiēnista baidās tāpat kā no zobārsta. Taču procesa laikā pacienta iespaids mainās, jo mans darbs ir arī izglītot, kā pa-

reizi tīrīt zobus un ievērot mutes higiēnu.”

OPTIMĀLI – DIVREIZ GADĀ

„Pašlaik arī Kuldīgā notiek paaudžu maiņa – daudzi jauni, zinoši speciālisti pārceļas no lielajām pilsētām uz dzīvi mazpilsētās, un tas ir tikai pozitīvi. Valsts iestādēs sistēma ir novecojusi un līmenis diezgan viduvējs, bet privātprakses spēj nodrošināt augstu līmeni, toties par augstu cenu.

„Laikam ejot, sapratu, ka vēlos biežāk pavadīt laiku ar ģimeni, kas dzīvo Kurzemē – Kuldīgā. Tā pamazām pārvācos uz Kurzemi.”

Ja zobu stāvoklis ir labs un neveidojas īpaši daudz zobakmens, pietiks, ja higiēnists tiks apmeklēts vienu reizi gadā, bet ideālā variantā to vajadzētu darīt divas. Es pati apmeklēju vienu reizi. Eju pie kolēģes, kura arī ir higiēniste.

Visvairāk par saviem zobiem rūpējas pusaudži no 16 līdz 18 gadiem. Tīrīšana piekļūbo, protams, maziem bērniem – vecākiem noteikti jāpalīdz. Mazāk par sevi rūpējas arī vecāki pacienti no 40 gadiem un uz augšu.

Zobu higiēnistu jāsāk apmeklēt no divu vai trīs gadu vecuma, kad bērns jau var mierīgi nosēdēt krēslā un atvērt muti. Sākumā tās vairāk būs iepazīšanās vizītes, kad bērns pie notiekošā pieradīs, varēs pamēģināt, kā zobus pareizi tīrīt. Pēc tam jau higiēnists saudzīgi varēs darīt savu darbu.

Arī bērni jāved vismaz reizi gadā. Viena vizīte ir valsts apmaksāta, ja dodas pie tāda zobu higiēnista, kuram ar valsti ir līgums. Bet septiņu, 11 un 12 gadu vecumā valsts maksā par divām vizītēm pie higiēnista. Šo iespēju nevajag laist garām.”

Katrīna Blaua
Agritas Bergholdes arhīva foto

PASAUĻĒ

Kas tā par vietu? 20. kārta

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Pils 186 m augsta kalna galā. Burtiski tulkojot, vietējā valodā to sauc par Samtā pili. Tā uzcelta 3. gadsimtā pirms mūsu ēras. Šī vieta ir rets arhitektūras piemērs, kas satur hellēnisma, romiešu, bizantiešu un osmaņu perioda slāņus. Pils torņi, kas dažādos periodos uzbūvēti atšķirīgos arhitektūras stilos, piedāvā gan ieskatu to plānošanā, gan izpratni par to, cik lielā mērā senajos laikos īstenota aizsardzības stratēģija. Pils atrodas apmēram 2 km no krasta līnijas, un no tās paveras skats uz pilsētas daļu, kā arī uz jūras līci.

Atbildi gaidām līdz 3. jūnijam 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

19. kārtas atbilde: Kronborga, Helsingēra, Dānija.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Inese Midrijāne, Ruta Orlova, Ingars Neimanis, Gunita Rībena, Vīneta Kondraņicka, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Lita Laine, Indra Grandava, Gunta Folkmane, Ausma Kreidere, Ojārs Silkans, Vilnis Bēniņš.

Konkursu atbalsta veikals Cīkāde.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

20. jautājums

Kādas muižas klēts redzama attēlā, kas fotografēts 1984. gadā? Kas tur atrodas mūsdienās?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 3. jūnijam 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

19. jautājuma atbilde: Kabiles pagasta centrā.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Ojārs Silkans.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk? Atrodi neatbilstības!

Konkursu atbalsta

Atbildes līdz 3. jūnijam 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ojārs Silkans.

MAIJA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 3. jūnijam 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik stāvvietu izveidots pie Kuldīgas veikala Rimi centrālās ieejas Mucenieku ielā?

Atbilde: pašvaldību vēlēšanās uz Kuldīgas novada domi kandidē sešas partijas.

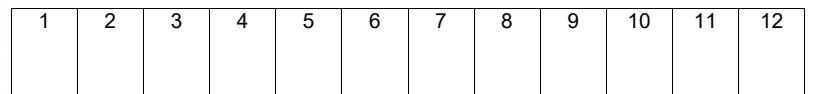
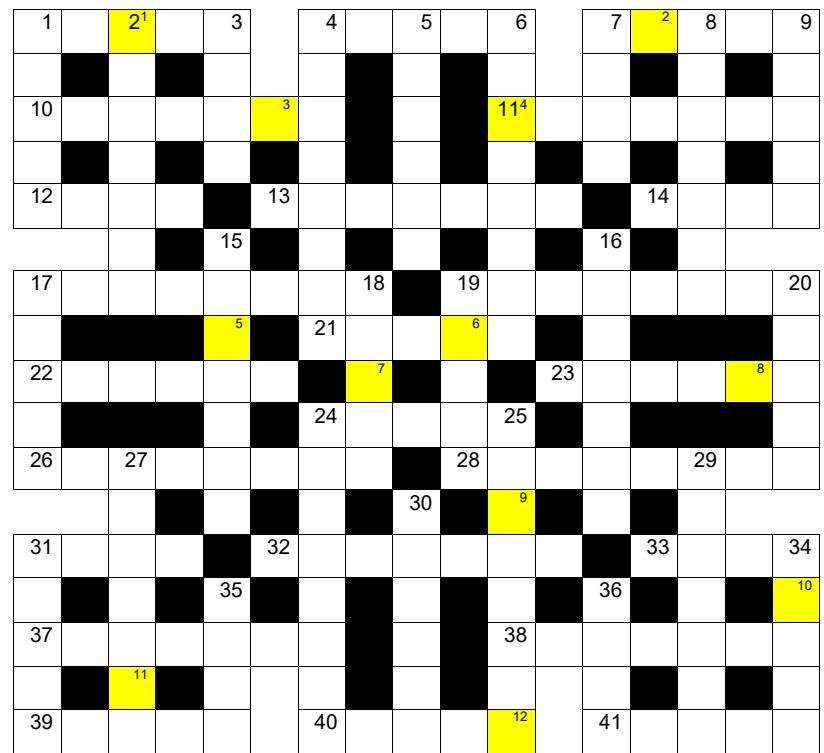
Pareizi atbildējuši: Gunta Folkmane, Ojārs Silkans, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ausma Kreidere.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsone.

Risinājumu gaidām līdz 3. jūnijam.

Horizontāli. 1.Saldais ēdiens, ko gatavo no saputota olas baltuma un cukura. 4.Darbības vārds. 7.Pilns ārstnieciskas procedūras cikls. 10.Koka vainaga virsotne. 11.Darbinieki, kas adresātiem nogādā steidzamus sūtījumus. 12.Teķis. 13.Oforts. 14.Konditorejas izstrādājums – riekstu un cukura masa. 17.Tiltam līdzīga virszemes būve ceļa pārvadīšanai pāri dzelzceļam, gravai, aizai. 19.Birzs. 21.Lūpziņu dzimtas ģints, bieži sastopama nezāle linu tīrumos. 22.Tāds, kas respektē pastāvošo varu, ievēro tās likumus. 23.Baltmaizes kukuļi. 24.Pūču dzimtas putns. 26.Atjautīgs, attapīgs. 28.Oftalmologs – acu slimību ārsts. 31.Kuģa augšējā klāja priekšgals. 32.Nepamatota, untumaina vēlēšanās. 33.Dienesta suns, kam raksturīgs liels, spēcīgs ķermenis, spēcīgi žokļi, īsa spalva. 37.Neskarti. 38.Vispārējā anestēzija. 39.Spožums, blāzmokums (saulei lecot). 40.Receklveidīga viela, ko iegūst no dažām jūras aļģēm. 41.Pārmērīga šķidruma uzkrāšanās organisma audos, dobumos.

Vertikāli. 1.Villaine. 2.Viens no kauliem, kas veido pirkstu. 3.Komfortabls. 4.Atsevišķa zemnieku māja atstatu no citām tuvākajām zemnieku mājām. 5.Popmūzikas veids, kas izveidojies Jamaikā 20. gs. 60. gados. 6.Salīcis. 7.Vaska šūnu kopa, ko darina bites. 8.Latviešu kinokritiķe (1967). 9.Kazām radniecīgs stepju dzīvnieks ar dzeltenpelēku apmatojumu, neproporcionāli lielu galvu un snuķveidīgu purnu. 15.Fotogrāfs, fotogrūpnieks, izdevējs (1866–1944), Latvijas fotomākslas pamatlicējs. 16.Valsts Rietumāzijā, Vidusjūras dienvidaustrumu piekrastē. 17.Greznā vasarnīca, māja, parasti ārpus pilsētas. 18.Sīkstulīgs. 19.Azartspēle. 20.Dzejnieks, dziesminieks dažās Vidusāzijas zemēs. 24.Bruņots (kādas valsts) uzbrukums citai valstij, kas vērstas pret tās suverenitāti, politisko neatkarību. 25. Daudzgadīgi, ēdami sūreņu dzimtas lakstaugi. 27.Masku gājiens ziemas saulgrīžos ar apdziedāšanos un dažādām izdarībām. 29.Auga pazemes vasa, kas stiepjas no mātesauga un kam galā veidojas jauna auga aizmetnis. 30.No aitu piena gatavots siers. 31.Mīksts, plūksnots (parasti) kokvilnas audums. 34.Viens no diviem vai vairākiem vertikāli sakārtotu rindu kopumiem laikraksta lappusēs. 35.Ganas galvaspilsēta. 36.Lietot (priekšmetu, telpu) par maksu.

Pareizā atbilde: LIELGRUNTNIĒKS – gruntnieks, kam ir liels zemes īpašums.

Atbildes

Horizontāli. 1.Pērle. 3.Pīcka. 5.Vecis. 7.Pīpes. 8.Kalla. 12.Ezera. 13.Efels. 14.Ikars. 15.Zorge. 17.Jedas. 19.Acīte. 21.Dīķis. 22.Bonjē. 26.Amata. 27.Azote. 28.Tumsa. 29.Sonja. 31.Saiva. 33.Balķi. 35.Pakas. 36.Varis. 37.Ufici. 38.Stīls. 39.Tenti.

Vertikāli. 1.Pērle. 2.Elīza. 3.Prese. 4.Amats. 5.Velki. 6.Spams. 9.Petra. 10.Verdi. 11.Sacīt. 15.Zelta. 16.Erīda. 17.Joika. 18.Spole. 19.Aijāt. 20.Egera. 23.Kalns. 24.Koris. 25.Āmuļi. 29.Sāpju. 30.Akači. 31.Smags. 32.Atals. 33.Brist. 24.Ipīki.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Gunita Rībena, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstulju kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcents.

NOVADI ZAĻO

Bioloģiskajam lauksaimniekam JĀBŪT ZINOŠAM

Bioloģiskā saimniecība "Jaun-leviņas" atrodas netālu no Raunas Staburaga. Saimnieki Uldis un Ineta Rudzīši attīstījuši daudznozaru bioloģisko saimniecību. Tur ganās gan savvaļas zirgi, gan govīs un sastopami dažādi putni, tur audzē un pārstrādā cidonijas, audzē dažādus dārzeņus un graudaugus, ražo kokogles un kopj bites. Kopumā viņi apsaimnieko nepilnus 100 hektārus zemes. "Koncentrējamies uz bioloģisko lauksaimniecību, ir arī tāda nozare kā tūrisms, ko esam attīstījuši pēdējo gadu laikā," intervijā atklāj ULDIS RUDZĪTIS.

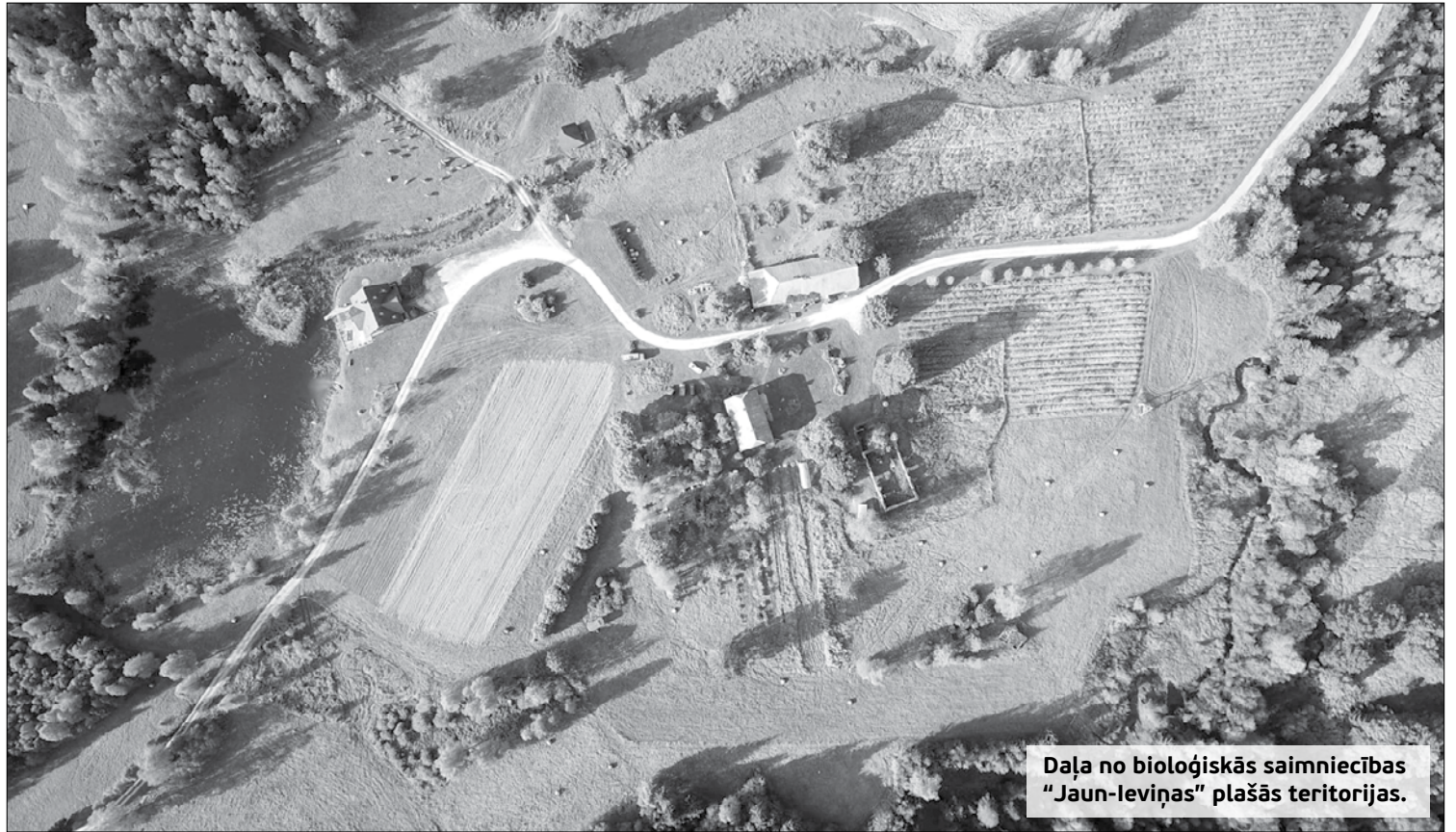
– Kādu produkciju jūs piedāvājat?

– Klāsts ir gana plašs, bet sākām ar dažādiem cidoniju produktiem. Vispirms gan sastādījām cidonijas, tikai pēc tam domājām, kādus produktus radīsim. Šobrīd jau ražojam ābolu čipsus, sulas, cidoniju sukādes, marmelādi, sirupu, cidonijas sirupā, bioloģiskās olas, medu, dārzeņus, liepziedu tēju, lielās lauku pupas u.c. bioloģiskus produktus. Tāpat domājam par to, lai mūsu viesu mājā uz galda būtu bioloģiski audzēti produkti, maksimāli cenšamies nodrošināt ar to, ko audzējam paši. Tas, kas nav pašu audzēts, nāk no citām bioloģiskām saimniecībām.

– Kā kļūvāt par bioloģisko saimniecību?

– Man tas lēmums nāca ļoti sen, jo bija pārlicība, ka tā ir jādara. Saimniecību izveidojām 1992. gadā, bet pirmsākumi ir meklējami senāk. Kopš tā paša gada, var teikt, saimniekoju bioloģiski, lai gan bioloģiskās saimniecības statusu oficiāli ieguvām 2003. gadā. Priekšos tika izveidota sertifikācijas institūcija, kas veica bioloģisko saimniecību uzraudzību, un mana sertifikāta numurs ir pieci. Tā ka esmu bijis klāt, kad to visu veidoja. Un 2003. gadā arī no Eiropas Savienības puses tika atzīts, ka Latvijā ir bioloģiskas saimniecības, jo tās ievēroja visas prasības.

Es jau no pašiem pirmsākumiem esmu atteicies no augu aizsardzības līdzekļiem, kurus uzskatu par lielu indī. Man vienmēr ir bijis jautājums, kas tajā maisā ir iekšā un kur tas paliek? Jāsaprot, ka tas, ka uz mēslojuma maisa ir rakstīts NPK (slāpekļlis (N), fosfors (P) un kālijs (K)),

Daļa no bioloģiskās saimniecības "Jaun-leviņas" plašās teritorijas.

vēl nenozīmē, ka sastāvā būs lielākā daļa šo vielu – tās ir mazs procents, lielākā daļa ir tirgotāju tā dēvētā saistviela. Un tā saistviela arī kaut kur nonāk... Piemēram, dīķos, upēs, tālāk jau jūrā. Es par daudz centos saprast, kas kur nonāk, kā arī to, ka dabā nekas nepazūd. Man negribas eksperimentēt ar to, kas notiek dabā, bet varu izmantot metodes, kas ir dabai draudzīgas.

Varbūt daļa no tā bija spīts, jo mans vectēvs un vecvectēvs, veidojot saimniecību, ceļot kūti, darbojoties un apstrādājot tīrumus, neizmantoja minerālmēslus. Un iztika! Nebija arī tādas tehnikas kā tagad, – bija zirgs. Man gan tagad ir traktors, bet turpinu saimniekot bez ķīmisku vielu iesaistes.

– Ko tas prasa no saimniecības, lai būtu bioloģiski?

– Bioloģiskajās saimniecībās netiek izmantoti augu aizsardzības līdzekļi, bet augus ir nepieciešams vairāk rušināt. Līdz ar to sanāk, ka vairāk nepieciešams roku un tehnikas darbs. Sanāk, ka darbs ir izdarīts lielāks, produkts ir kvalitatīvāks, bet, skatoties pēc tonnāžas, tas produkts diemžēl nesānāk vērtīgāks. Šobrīd liels kļūpšanas akmens ir strādnieki, jo īsti nav ko paņemt. Tas mums liek virzīties uz to, ka paši izdarām visu, ko varam. Šobrīd dēļ ir sasniedzis 18 gadu vecumu un palīdz visā, bet ar to nepietiek. Jau vairākus gadus cenšamies darboties optimizēt, jo varētu izdarīt arī vairāk, bet vienkārši nav darbaspēka.

Bioloģiskam saimniekam ir jābūt zinošam, jābūt visos procesos iekšā, jāsaprot, kas notiek. Es neteiktu, ka tas būtu grūtāk, bet konvencionālais lauksaimnieks, saprotot, ka laukā kaut kas īsti nav tā, kā vajadzētu būt, pakonsultējas ar speciālistiem, uzkausa minerālmēslus vai nomiglo, un viss ir kārtībā. Bioloģiskajā saimniecībā tā nenotiek, mums ir jādomā divus gadus uz priekšu, lai zemē būtu nepieciešamās vielas, lai augi justos labi. Ir jāievēro augu seka. Bioloģiskais lauksaimnieks nevar sākt saimniekot uzreiz vienā dienā, tas notiek pakāpeniski, kamēr saproti un iemācies. Te savu kļūdu nevar mainīt, uzkaisot pulverīti vai ko citu. Bioloģiskā saimnieka kļūdas tādā veidā nelabo. Par iespējamām kļūdām ir jāpadomā jau iepriekš, lai tās varētu laikus novērst.

Mēs arī nevaram izdomāt kaut ko audzēt tagad un uzreiz – piemēram, rapsim ir uzkāpušas cenas, un es tūlīņ sēšu rapsi. Nē, tā nevar. Ir jāsaprot, kas tam augam ir nepieciešams, lai augtu, jāsaprot, kur tas aug un kā aug. Arī ar nezālēm ir jācinās savlaicīgi, pirms viss tīrums ir aizaudzis. Bioloģiski saimniekojot, ir jādomā plašāk un vairāk, jāsaprot visi procesi. Tas skan mazliet filozofiski, bet es ticu, ka tā ir.

– Kāda ir kontrole?

– Vispirms ir jāsaprot ar to, ka mums ir sertificēta bioloģiskā saimniecība. Bioloģiskās lauksaimniecības sertifikācija sākotnēji var šķīst piņķerīgs process,

jo ir noteiktas formalitātes, jābūt precīziem aprēķiniem un uzskaitītam visam, ko ievieš saimniecībā, sākot ar kādiem augu aizsardzības līdzekļiem un beidzot ar dzīvnieku barību. Jābūt arī pierakstītam, ko dara un kā dara – kā esi apstrādājis zemi, ko un kad esi kultivējis. Tas ir svarīgi, lai tev kā saimniekam būtu dokumentācija par to, kas ir darīts.

Latvijas mērogā nozīmīgs ir Latvijas tūrisma mītņu "Zaļais sertifikāts", kas ir vides kvalitātes zīme un apliecina, ka tūrisma uzņēmums saimnieko videi draudzīgi. Nākamajā līmenī jau ir Eiropas Savienības videi draudzīgas tūrisma mītnes kvalitātes zīme "Ekopuķīte". Tā prasa uzskaitīt gan mazgāšanas līdzekļus, kas tiek izmantoti, lai mazgātu veļu, gan dažādus tīrīšanas līdzekļus, ko izmantojam, lai uzkoptu viesu māju. Jāsaprot, ka tie nevar būt ķīmiski līdzekļi, kas atstāj lielu nospiedumu dabā.

– Kā ir ar subsīdijām?

– Subsīdijas bioloģiskajiem lauksaimniekiem ir nedaudz lielākas, un ir maksājumi, kuri ir nedaudz lielāki nekā tad, ja mēs nebūtu bioloģiskā saimniecība. Tomēr, ja tā pragmatiski paskatās uz to visu, reāli bioloģiskajiem lauksaimniekiem tiek vien piektā daļa no visiem lauksaimnieku maksājumiem. Tāpat nevar teikt, ka bioloģiskie lauksaimnieki strādātu tikai subsīdiju dēļ. Jā, tās palīdz, bet tā nav peļņa, jo par augsnī ir jāpūpējas un ir jādod zemei atpakaļ.

– Un kādi būtu jūsu piedāvā-

tie risinājumi, lai mazinātu lauksaimniecības ietekmi uz vidi?

– Vispirms jāsaprot, kur nonāk tas viss, ar ko apstrādā laukus. Mēs kaut ko nopērkam, uzberam uz lauka – kaut ko paņem augi, un tas dārzeņi izaug lielāks. Bet vai, piemēram, tas kāposts, kas izaug, ir tas, ko tu pats liktu uz sava galda un dotu savai ģimenei ēst? Ja atbilde ir nē, tad kāpēc to vispār darīt? Vajadzētu aizdomāties par to, vai esi lauksaimnieks tikai naudas dēļ, vai tomēr vēlies audzēt produkciju, ko ēdīsi pats, tava ģimene un draugi. Jā, es saprotu, ka ar ķīmiju var izaudzēt lielākus dārzeņus un gūt labāku ražu un līdz ar to nopelnīt vairāk naudas, bet vai tas būs pats labākais dabai un cilvēkam? Tas visiem ir zināms, ka augu aizsardzības līdzekļu lietošana uz laukiem ir palielinājusies un turpina augt. Un tas visticamākajā veidā ietekmē arī bites. Un, ja pasaulē vairs nebūs bišu, tad nebūs arī cilvēka, jo vienkārši nebūs, ko ēst. Ir jāpadomā ne tikai par sevi, bet arī par dzīvniekiem, kas ir apkārt. Ja mēs par to nedomājam, tad, jā, tad lauki tiek migloti pa labi un pa kreisi. Ja sākam domāt par to, kas notiek ar kukaiņiem, putniem un citiem dzīvniekiem, kas dzīvo pie lauka, kas ir nomiglots, tad varam saprast, kāpēc, piemēram, vairs nedzied lakstīgalas. Jāpadomā arī par nākamajām paaudzēm – vai viņiem būs kāds ķīmijas neskatīts zemes pleķītis.

Elva Grigule

Visvairāk grēko ar kūtsmēslu apsaimniekošanu

Valsts vides dienesta Vidzemes Reģionālās vides pārvaldes direktore DACE RUDUSA

Viens no lielākajiem vides piesārņojuma riskiem lauksaimniecībā ir neatbilstoša kūtsmēslu apsaimniekošana. Valsts vides dienests dzīvnieku novietnēs visbiežāk konstatē kūtsmēslu krātuvju neatbilstību prasībām, kad nav izbūvēta mēslu krātuve, nenotiek atbilstoša kūtsmēslu uzglabāšana un atkritumu apsaimniekošana, kā rezultātā veidojas vides piesārņojums.

Vissliktākā, protams, ir situācija, ja kūtsmēslu krātuve nav izbūvēta vispār un kūtsmēsli tiek uzglabāti kaudzē pie novietnes vai uz lauka. Šādā gadījumā nokrišņu ietekmē liels daudzums piesārņojuma vielu (īpaši slāpekļa savienojumi) ieskalojas augsnē, piesārņojot gruntsūdeņus. Šādu dzīvnieku novietņu darbība būtu jāaptur līdz brīdim, kad tiek nodrošināta prasībām atbilstoša kūtsmēslu uzglabāšana.

Svarīga ir arī kūtsmēslu krātuves ietilpība un tas, kā zemieki tīri tehniski nodrošina vides aizsardzības prasību ievērošanu tieši kūtsmēslu apsaimniekošanā. Piemēram, pavasaros bieži vien kūtsmēsli noplūst no krātuvēm, jo pa ziemu tās ir piepildījušās pilnas, un ir gadījumi, kad, sākoties nokrišņiem, virca un šķidrā frakcija noplūst vidē, kas, protams, nedrīkstētu notikt, vēl jo vairāk, ja tuvumā ir kādi virszemes ūdens objekti, piemēram, meliorācijas grāvji, upe vai ezers.

Normatīvais regulējums nosaka, ka kūtsmēslus nedrīkst izkliegt uz zemes trīs līdz četrus mēnešus gadā, kad augsne ir salusis, pārmitra vai klāta ar sniegu. Līdz ar to ir jābūt nodrošinātai kūtsmēslu uzkrāšanai atbilstošas ietilpības krātuvē. Pakaišu kūtsmēsli un fermentācijas atliekas pēc izkliešanas jāiestrādā augsnē 24 stundu laikā, savukārt šķidrie kūtsmēsli, virca un separētu fermentācijas atlieku šķidrā frakcija pēc izkliešanas jāiestrādā augsnē 12 stundu laikā. Vēl viens aspekts ir smakas no kūtsmēslu krātuvēm. Tieši traucējošu smaku emisijas visbiežāk ir par iemeslu iedzīvotāju sūdzībām. Šķidrmēslu krātuvēm smaku emisiju aizturēšanai ir jāparedz peldošs segslānis, piemēram, no salmiem, kas aiztur amonjaka izgarojumus gaisā, līdz ar to samazina smaku.

Paraugoties plašāk uz lauksaimniecisko ražošanu, noteikti jāuzsver arī notekūdeņu attīrīšanas problēma. Tāpat par lielu problēmu var uzskatīt sienu skābarības ruļļu polietilēna plēves, jo atkritumu apsaimniekotāji tās ne īpaši vēlas pieņemt. Uzmanām, lai šīs plēves netiktu izgāztas neatļautās vietās vai sadedzinātas.

VIENS BEZ OTRA NEVAR

Tikai daži augi paši sevi apputeksnē, lielākajai daļai vairošanās ir atkarīga no vēja un ūdens, dzīvniekiem un kukaiņiem, tai skaitā arī no bitēm. Augu kultūrām ir nepieciešama apputeksnēšana, bet medus bitēm vieta, kur ievākt ziedu nektāru, tā ir savstarpēji izdevīga mijiedarbība, kas Latvijā netiek līdz galam novērtēta, skaidro Latvijas Biškopības biedrības pētnieks VALTERS BRUSBĀRDIS.

Negatīvā ietekme uz bitēm

78% savvaļas puķu sugu un 84% kultūraugu sugu Eiropā vismaz daļēji ir atkarīgas no apputeksnēšanas, ko veic kukaiņi. Tikai tad rodas sēklas.

V. Brusbārdis skaidro, ka apputeksnētāji ir pakļauti vairākiem ārējiem faktoriem un riskiem, kas var iedarboties vienlaicīgi un izraisīt populāciju skaista samazināšanos. Starp šiem riskiem var minēt arī zemes izmantošanas izmaiņas lauksaimniecībā. Arī pesticīdi un citas piesārņotājvielas negatīvi ietekmē apputeksnētājus, tāpēc Eiropas Parlaments par galveno prioritāti šajā jomā noteicis pesticīdu lietošanas samazinājumu.

Latvijas Biškopības biedrība par pesticīdu kaitīgo ietekmi uz bitēm runā jau vairākus gadus. "Neiestājamiem par pilnīgu augu aizsardzības līdzekļu aizliegumu, bet aicinām ievērot noteikumus, kas ir spēkā mūsu valstī," uzsver biedrības pārstāvis.

Viņš skaidro, ka kaitējumu bitēm jāaplūko no vairākiem aspektiem – kāda ir ietekme uz bišu

saimi, lidojošajām bitēm un biškopības produkciju. Latvijā herbicīdus un fungicīdus, izņemot insekticīdus, ir atļauts lietot dienas laikā. Tos izsmidzina uz ziedošām augu kultūrām, un līdz ar to arī bites nonāk tiešā saskarē ar šo augu aizsardzības līdzekli.

Pētījumi arī parāda, ka at-

liekvielas tiek konstatētas biškopības produkcijā. Visaugstākais piesārņojums intensīvas lauksaimniecības reģionos atrasts putekšņos, jau mazāk – bišu maizē, bet gandrīz neiespējami to konstatēt medū, jo bites produkciju atindē pārstrādes procesā. Arī Latvijā tiek ievākti dati Eiropas projektā "Insignia", kas ļauj sekot līdzi tam, kā vides piesārņojums atspoguļojas bišu saimes ligzdā.

Neesot vērts ziņot

2020. gadā nav neviena oficiāla ziņojuma par pārkāpumiem saistībā ar augu aizsardzības līdzekļu lietošanu un bitēm, tomēr tie ir tikai oficiālie dati. Pirmkārt, šos gadījumus ir grūti konstatēt, un, otrkārt, bieži bitenieki jūtas bezspēcīgi un neredz jēgu ziņot. Pirms dažiem gadiem par pārkāpumu ziņots Dobeles pusē. Biškopis ap

PIEREDZE

Bitenieks Andis Poga saimnieko Rūjienas novada "Laimītēs", viņam ir apmēram 100 bišu saimes, kas atrodas piecās novietnēs. "Nav viegli atrast piemērotu vietu, kur izvietot stropus, jo visapkārt ir lauki, un reti kurš ir mazais lauksaimnieks, kas nelieto pesticīdus, jo citādi jau viņi neizaudzētu nekādu ražu. Nākas bites likt kaut kur dziļi mežos. Man arī Rūjienā ir stropi, kur ir droši, jo tur neko nelieto. Laukos cenšos atrast tādas vietas, kas ir tālāk no lauksaimniecības platībām, bet tā ir tāda cīņa ar vējdzināmām," skaidro A. Poga. Biškopis saprot arī lauksaimniekus un viņu vajadzības. Pavērtējot novietņu ražīgumu, visvairāk medu varot iegūt no stropiem, kas atrodas pilsētā, jo tur ir ziedi pie upes, mazdārziņi un ābeles, kur bitēm doties pēc nektāra. Viņa pieredzē nav gadījumu, kad bites būtu gājušas bojā intensīvās lauksaimniecības dēļ, tomēr pesticīdi rada ietekmi uz bitēm ilgtermiņā, ar gadiem bites paliek vieglāk ievainojamas, tām parādās slimības, tomēr to ir grūti tieši saistīt. "Bites jau nomirst arī kaut kur zālē, un var tikai novērot, ka bišu saimē ir atbrūmums, bet, kāds tam ir iemesls, to viennozīmīgi nevar pateikt," min biškopis. Viena no novietnēm ir pie lauksaimniecības platībām, kur arī var novērot, ka lauki tiek migloti, un tas nav aizliegts. Tāpat A. Pogas novietnes izvietotas īrētās teritorijās, ko viņš apmeklē retāk.

pulksten septiņiem vakarā konstatēja, ka viņa dravas novietnē mirst bites, kas atgriežas stropā. Iesaistot Valsts augu aizsardzības dienestu, izrādījās, ka augkopis neatļautā laikā ziemas rapsi bija apstrādājis ar insekticīdiem, neievērojot, ka to drīkst darīt tikai pēc pulksten desmitiem vakarā.

V. Brusbārdis skaidro, ka biedrības redzeslokā nonākuši daži gadījumi arī pagājušajā gadā, kad biškopji izvēlējušies neziņot. Tas esot tāpēc, ka bieži pārstāvji no Valsts augu aizsardzības dienesta ierodoties tikai pēc dienas vai pat vēlāk, kad konstatēt vairs neko nevar, nav vairs arī paraugu, ko paņemt.

Apputeksnētāju saindēšanas ar augu aizsardzības līdzekļiem var novērot īsu laika posmu, blaknes var pamanīt no vienas līdz maksimums trim stundām, ja bite ir spējusi veikt ceļu atpakaļ uz savu mājvietu, bet biškopis dravu vasarā apmeklē vidēji ik pēc desmit dienām.

Svarīga integrēta pieeja

Lai radītu mazāku kaitējumu gan bitēm, gan videi kopumā, jāievēro pamata normas, kuras ir noteiktas Eiropas Savienībā, un augu aizsarglīdzekļi jālieto atbilstoši Latvijas likumiem, tāpat jāpieturas pie integrētas augu aizsardzības sistēmas, skaidro pētnieks. Tā balstās uz trīs galvenajiem principiem: profilaktiskām aktivitātēm, novērojumiem un tiešajiem augu aizsardzības pasākumiem ar mērķi veicināt pēc iespējas dabiskāku kaitīgo organismu ierobežošanu un nelabvēlīgas ietekmes uz vidi samazināšanu. Katram kultūraugam tiek piemērotas tam atbilstošas augu aizsardzības aktivitātes, lauka apstrādes tehnoloģijas un monitorings. "Augu aizsardzības līdzekļus tad lieto, balstoties tikai uz pastāvīgu monitoringu. Tikai tad, kad kaitēkļi un slimību ierosinātāji vai nezāļu populācija sasniedz kritisko sliekšni, var lietot augu aizsardzības līdzekļus. To izmantošana ir galējā nepieciešamība, ja nav citu alternatīvu metožu un iespēju, kā glābt ražu," uzskata V. Brusbārdis.

Tomēr tas prasa no lauksaimniekiem zināmu domāšanas un attieksmes maiņu, bet, kamēr tas nav noticis, bitenieki atgādina, ka lauku apsmidzināšanu vajadzētu veikt tikai vakara stundās pēc pulksten desmitiem, kad apputeksnētāji ir beiguši savu darbu, tādējādi respektējot arī citu nozaru pārstāvjus savā tuvākajā apkārtnē.

SAINDĒŠANĀS PAZĪMES BITĒM

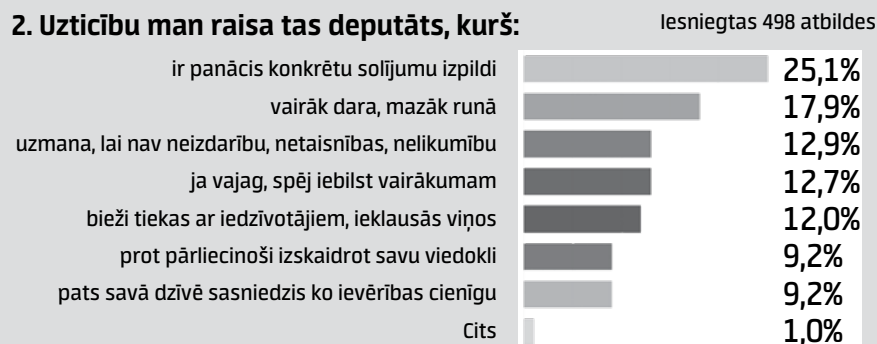
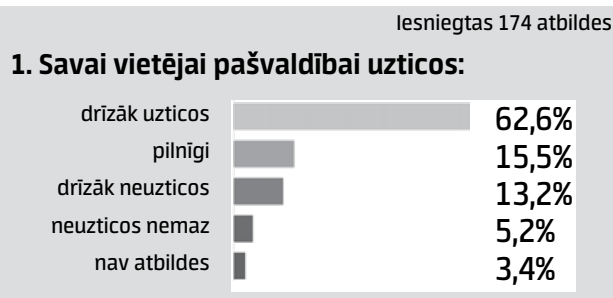
- Saindēšanās blaknes lidojošām bitēm var novērot īsu laiku, maksimums 3 stundas.
- Bite nespēj nosēsties uz skrejas, bet nokrit zemē vai zālē.
- Bites čupojas baros, līdz 10 bitēm vienkopus.
- Kukaiņa ķermenis raustās, tai guļot uz sāniem, bet guļot uz muguras, bite spirina kājas.

NOVADI ZĀLO L V A F Latvijas vides aizsardzības fonds

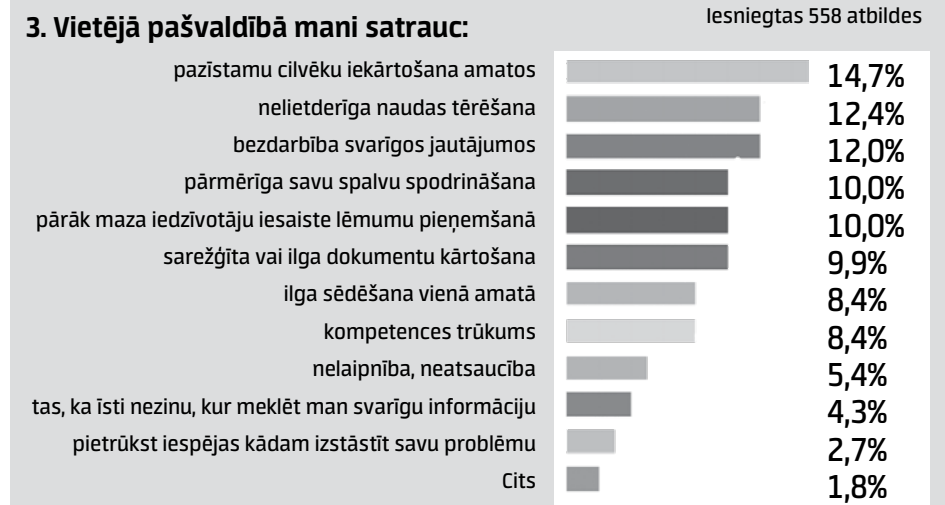
Aptauja: pašvaldību vēlēšanas 5. jūnijā

Respondentu skaits: 174
Vīrieši: 32
Sievietes: 142
Vidējais vecums: 41,7 gadi
www.visidati.lv

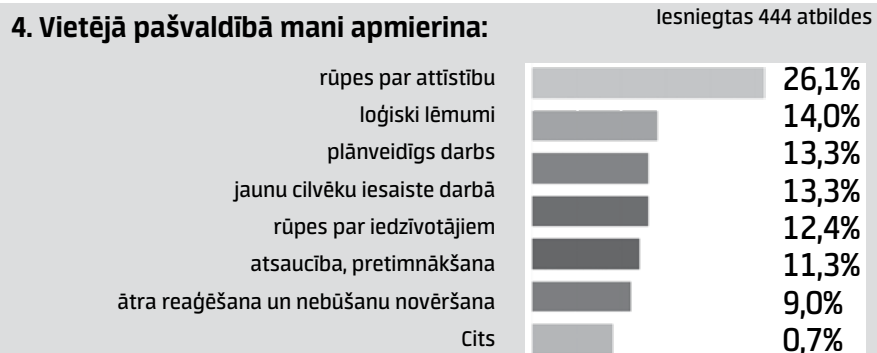
Citas atbildes

- Lai dara, nevis tikai skaisti runā pirms vēlēšanām
- Spēj kalpot tautas labā
- Tāds, kura pagātnē nav apšaubāmu darījumu
- Neslēpj savu mantisko stāvokli, radiem nav villas
- Zina, ko dara, un nerunā frāzēs

Citas atbildes

- Partijas KPVLV partijas iekļūšana
- Vienas partijas varas monopols
- Tas, ka netiek risināts mājokļu jautājums. Vietējiem nav, kur dzīvot
- Necaurspidība
- Lidz šim ir izdevies normāli komunicēt
- Atsevišķu darbinieku neieinteresētība, degsmes trūkums procesu virzībā.
- Nav problēmu
- Deputātu vēlme noniecināt citus un izcelt sevi, apgrūtinot un kavējot sabiedrībai nozīmīgu lēmumu pieņemšanu un projektu īstenošanu
- Neskaidri projekti naudas pārbīdīšanai

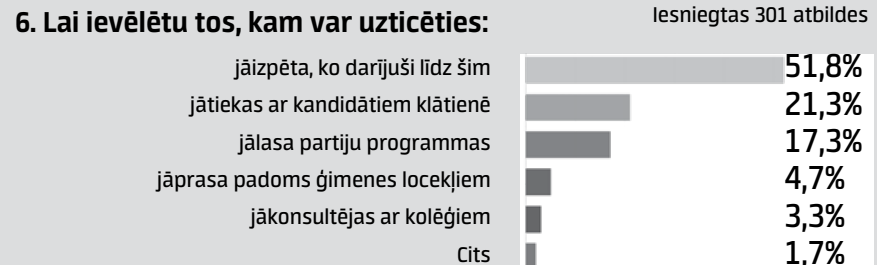
Citas atbildes

- Tūristu piesaiste
- Kompleksa pieeja situāciju risināšanai, kas vērsta ne vien uz problēmas novēršanu, bet arī attīstību

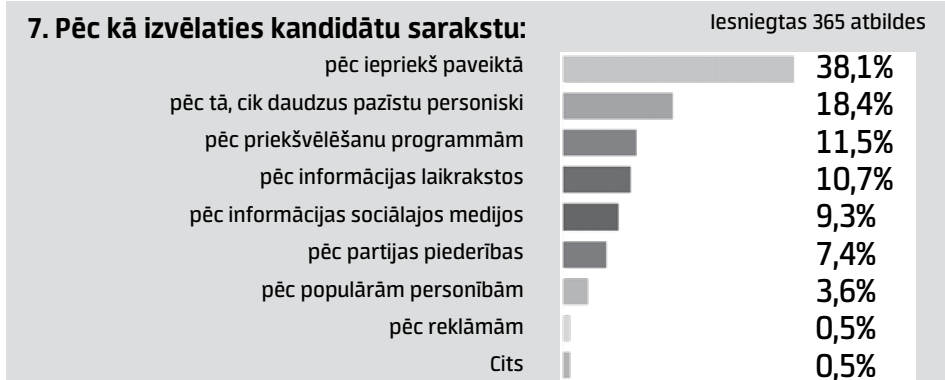
Citas atbildes

- Piedalos vēlēšanās
- Darbojos partijā
- Esmu iestājies partijā
- Neesmu politiski aktīva
- Publiski esam pauduši viedokli par nelikumībām, kurās uzreiz panācām pašvaldības iesaisti
- Zvani atbildīgām amatpersonām, vēstules ar jautājumiem atbildīgām amatpersonām, jautājumi sociālajos tīklos u.c.
- Strādājot domes pakļautībā, iesaku un cenšos risināt svarīgus jautājumus
- Saistībā ar darba pienākumiem nākas kontrolēt vietējo varu un uzraudzīt

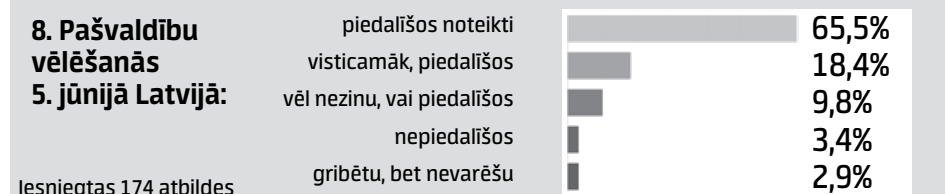
Citas atbildes

- Ar savu galvu jādomā
- Pašam jādomā, jāvēro, kas darīts agrāk, cik godīgs
- Novērtēt var tikai un vienīgi pēc jau paveiktiem darbiem un sasniegtā, tas liecina arī par deputāta vēlmi darīt pilsētas labā
- Jāpiedalās diskusijās ar kandidātiem, jāuzdod interesējoši jautājumi, jāskatās uz solīto un nepaveikto
- Jābūt kritiskai domāšanai, lasot programmas – tiek solītas neiespējamās lietas, piemēram, darbības, kas nav pašvaldības kompetencē

Citas atbildes

- Pēc tā, ko tauta izsakās par konkrētu kandidātu, tautas acs ir modra
- Pēc tā, cik sarakstā ne-Ušakovu/ ne-Šleseru

Aktivitāte pašvaldību vēlēšanās

2017. gadā			
	Balstiesīgie	Nobalsojušie	
Latvijā	1 443 796	727 467	(50,39%)
Alsungas novadā	1203	715	(59,43%)
Kuldīgas novadā	19 460	8200	(42,14%)
Skrundas novadā	4090	1935	(47,31%)
2013. gadā			
Latvijā	1 491 526	685 890	(45,99%)
Alsungas novadā	1314	717	(54,57%)
Kuldīgas novadā	20 876	7031	(33,68%)
Skrundas novadā	4470	1939	(43,38%)
2009. gadā			
Latvijā	1 489 629	801 348	(53,80%)
Alsungas novadā	1338	726	(54,26%)
Kuldīgas novadā	21 016	8795	(41,85%)
Skrundas novadā	4550	2266	(49,80%)

/Pēc Centrālās vēlēšanu komisijas datiem/

PĀRDOD

SIA **Vēvers** pārdod un piegādā priekš **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (130 EUR/palete), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (35 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tāl. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 135 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

Visu veidu **MALKU**. Tāl. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tāl. 20396500.

Skaldītu un šāļu **MALKU**. Tāl. 24877409.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumā **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 22377474.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 29254530.

Sausu, skaldītu vai svaigi zāģētu **MALKU** pēc jūsu garuma un rupjuma. Tāl. 25971768.

TRŪDZEMI. Tāl. 29254530.

Sēklojamu **TELI**, 1,5 g. vecu, 450 eiro. Tāl. 28727416.

JAUNPUTNUS (4, 5 mēn.). Tāl. 25508665.

DAŽĀDI

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tāl. 29705025.

JUMTU remonts, jumtu seguma maiņa, koka darbi, fasādes siltināšana, materiālu piegāde. Tāl. 26231135.

Visu veidu **JUMTA** darbi. Tāl. 26844885.

Ātri un lēti ierīkojam **DZIĻURBUMUS**. Tāl. 29605105, 28205914.

Izved nolietotu **ELEKTROTEHNIKU**. Tāl. 22377474.

Meklēju izstādes/izpētes vajadzībām apgleznotu **PŪRA LĀDI** vai apgleznotu **SKAPI**. **IEGĀDĀŠOS** priekšmetus tālākai saglabāšanai. Svarīgi, lai tie nav mūsdienās laboti vai īpaši tīrīti. Meklēju arī cilvēkus, kuri varētu pastāstīt par tradīcijām, kas bija saistītas ar pūra lādēm/skapjiem, kā arī amatniekiem, kuri šos priekšmetus izgatavoja. Tāl. 26669452, Kaspars.

MAINĀ

DZĪVOKLI (pašvaldības, Kalna ielā 2) 2.stāvā pret dzīvokli 1. stāvā. Tāl. 28151884.

PĒRK

MĀJU Kuldīgā. Tāl. 25566770.

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 20294598.

TRAKTORUS, PIEKABES un lauksaimniecības inventāru. Tāl. 25357742.

Vecos padomju laika **TRAUKUS**. Tāl. 26277335.

Padomju laika **KONDITOREJAS** riekstiņu un sēnišu **FORMIŅAS**. Tāl. 26207295.

VAJADZĪGI

SIA **Rajaks** (46102003750) – **STRĀDNIEKI** kokzāģētavā darbam pie lentzāģa. Darba samaksa pēc izpēšanas, sākot ar 650 eiro. Tāl. 26228615.

SIA **AMG montāža** (42103044603) meklē **CEHA STRĀDNIEKU** plastmasas konstrukciju ražotnē **Torņpumpuros** Skrundas pagastā. Atalgojums pirms nodokļu nomaksas – no 4,60 EUR līdz 5,00 EUR/stundā + piemaksa par darba apjomu (atkarībā no iepriekšējās pieredzes). Ja jums ir interese, CV sūtiet e-pastā: laura.kreicberga@amgmontaza.lv vai zvaniet pa tāl. 29544014.

SVEASKOG

BEZ MAKSAS attīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības. **PĒRK** zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojamo materiālu.

☎ 25 622 293 (Āris)

Pirmdien, 7. jūnijā, no 10.00 līdz 11.00 Kuldīgā, Mārtiņzālē,

DONORU DIENA.

Līdzī jāņem pase, donoru apliecība un bankas konts.

Lasi mūs arī internetā:

www.kurzemnieks.lv!

KONSULTĒJIES KULDĪGĀ

KULDĪGAS SLIMNĪCĀ, AIZPUTES IELĀ 22 KONSULTĒS UN PIEŅEMS PACIENTUS ĀRSTI:

4. JŪNIJĀ UN 9. JŪLIJĀ

Dr. **INTS ŪDRIS**
"Veselības centrs 4" filiāles
"Baltijas Vēnu klīnika" asinsvadu ķirurgs,
flebologs. Klīnikas vadošais speciālists.
RAKUS asinsvadu ķirurgs.

CENAS:

Flebologa konsultācija+
kāju vēnu
DUPLX
sonogrāfija
40 EUR

22. JŪNIJĀ

Dr. **VITA PRIEDĪTE**
"Veselības centrs 4" filiāles
"Dermatoloģijas klīnika"
dermatoloģe.

Dermatologa konsultācija:
35 EUR
Optiskā dermatoskopija:
10 EUR

Pieraksts pa tālr.: 27 866 655

darba dienās
9:00-17:00

LĪDZJŪTĪBAS

*Kā brīnumvecīte es izdzīsīšu,
Kad pieskāries būs likteņpirksts,
Bet ļoti gribas, lai aiz manis paliek
Kaut viena tumsai neatdota dzirksts.
Lai paliek ābele, ko iestādīju,
Un vārds, ko kādam teicu mierinot,
Lai godīgs darbs bez skaļuma ir vainags
Pie zemes vārtiem, ko man līdzi dot.*

/K.Apškrūma./

Izsakām līdzjūtību Daigai, no māsas
AGRITAS FREIMANES atvadoties.
Kuldīgas policijas kolēģi

*Vairs tikšanās gaišuma nebūs,
Ir atdots un paņemts viss.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Daigai Ēķei, mūsu
AGRITU mūžībā pavadot.

Čaupes rokdarbnieces

Izsakām līdzjūtību Silvijai
Marcinkevičus, no māsas atvadoties.
Mājas kaimiņi

*Tu būsi debesīs, zemē,
Tu vējā un saulē,
Tu savējo sirdīs,
Tie tevi neaizmirsīs.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, AIVARU
BIERANDU mūžībā pavadot.

Mednieku klubs Basi

*Ar bērniem, mazbērniem
Un padarītiem darbiem
Tu paliec šai saulē un mūžībā.*

/E.Vēveris./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, AIVARU
BIERANDU kapu kalniņā pavadot.

Strujeviči

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt...*

/S.Kaldupe./

Skumju brīdī esam kopā ar Bierandu
ģimeni, tuvu cilvēku mūžībā pavadot.

Kaimiņi Ziemeļos

*Vairs manis neesot,
Ak, neticiet, es esmu
Ar jums, starp jums
Ar maigo ziedu dvesmu
Ik rasas pilienā, kas saulē lās,
Gan jūsu sirdīs, domās, atmiņās...*

/I.Rudene./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, no
AIVARA BIERANDA atvadoties.

Gotfridsonu, Vidmaņu, Valkovsku,
Lagzdiņu ģimenes, Anīta

*Miers mūžīgais ir tuvu mājām gājis
Un savu daļu paņēmis ir līdz.
Viss ir tāpat, tik kādas mājas logā
Vairs spuldzes gaišumu neieraudzīs
rīts.*

/N.Dzirkale./

Skumju brīdī esam kopā ar Bierandu
ģimenēm, no AIVARA atvadoties.

Z/s Akmeņkalni strādājošie

*Dārzā novīst zieds pēc zieda,
Cilvēks aiziet viņiem līdz.
Un bezgala skumjš un vientuļš
Kādā mājā atnāk rīts.*

/N.Dzirkale./

Izsakām dziļu līdzjūtību tuviniekiem,
AIVARU BIERANDU mūžības ceļā
izvadot.

Ilga, Ausma no Imantām

*Cik gājums garš – nav izmērīts,
Cik bagāts bijis tas – nav svērts,
Bet mūžs ir pateicības vērts.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību Ainaram Bierandam
un tuviniekiem, tēvu AIVARU mūžībā
pavadot.

Aina, Austra, Marija, Mūrnieki, Gudiņi

*Balts eņģelis atnāca sapnī
Un aiznesa tevi sev līdz
Tai baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.*

/A.Mūrniece./

Esam kopā skumju brīdī ar Daci Kalnu,
dzīvesbiedru mūžībā pavadot.

Viduskurzemes pamatskolas-attīstī-
bas centra kolektīvs

*Tu būsi debesīs, zemē,
Tu vējā un saulē,
Tu savējo sirdīs,
Tie tevi neaizmirsīs.*

/V.Kokle-Līviņa./

Skumju brīdī jūtu līdzī Mārim
Rozevskim, bērniem un mazbērniem,
no LAIMAS uz mūžu atvadoties.

Leontīne

*Ko mīl, tas nevar pazust nekur,
Sirds tūkstoš saītēm to pie sevis tur.
Pat tad, ja vairs tie mūžam nesatīktos.*

/V.Rūja./

Visdziļākā līdzjūtība Mārim Rozevskim,
tuvu cilvēku zaudējot.

SIA Mars kolektīvs

*Un atmiņas ziedēs ap viņu
Balts kā ābeles.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību ģimenei, ELĒNU
KISILEVSKU mūžībā pavadot.

Lazdu mājas iedzīvotāji

VIEGLATLĒTIKA

Latvijas izlasē arī mūsējais

Baltijas komandu čempionātā daudzcīņā Igaunijas pilsētā Viru Latvijas izlases U18 grupā startējis un 8. vietu (5586 p.) izcīnījis agrākais Kuldīgas novada sporta skolas audzēknis Ralfs Zazerskis, kurš tagad mācās Murjāņu sporta ģimnāzijā.

Līderes gods Igaunijai (99 308 punkti), otrajā vietā Latvija (60 107 p.), trešajā – Lietuva (23 669 p.).

Trešo reizi sacensības pušiem desmitcīņā un meitenēm septiņcīņā notikušas trīs vecuma grupās: U20, U18 un U16. Trešo gadu pārliecinošu uzvaru ieguvuši Igaunijas daudzcīņnieki.

DĀRZĀ

Darbi
no 1. līdz
7. jūnijam

Ārija Rudlapa,
agronome

1., 2. jūnijs. Ziedu dienas. Sēj vasaras puķes. Vāc ārstniecības augus. Apgriež forsītijas. Pļauj zālienus un cērp dzīvzogus.

3.–5. jūnijs. Lapu dienas. Stāda kāpostus. Sēj dilles, skābenes, loku sīpolus, rukolu un salātus, kā arī citus strauji augošus lapu garšaugus. Sēj arī zālājus, zaļbarības un zaļmēslojuma augus. Apļauj jaunus zālienus. Laista augus, mēslo.

6., 7. jūnijs. Augļu dienas. Ievāc un uzglabāšanai sagatavo rabarberu kātus. Lasa agrās zemenes. Veido gurķus un tomātus siltumnīcās. Sēj cukurzirņus un sviesta pupiņas vēlākai ražai.

INTERESANTI

Problēma: kāpēc pieliekam klāt?

Virdžīnijas universitātes pētnieki analizē, kāpēc visbiežāk cilvēki cenšas problēmas risināt, situācijai kaut ko pievienojot, nevis kādu elementu atņemot. Pievienošana notiek inženierijā, rakstniecībā, pavārmākslā un visur citur, un tā noved pie planētas resursu izsīkuma un sākotnējo problēmu bieži nemaz neatrisina. Cilvēku pirmais instinkts ir kaut ko pielikt klāt, lai uzlabotu, kaut gan, situāciju pētot tālāk, izrādās, ka vienīgā pareizā izvēle bijusi kādu elementu atvienot. Kāpēc mums patīk pievienot, nevis atņemt? Jo atņemšana prasa lielāku prāta piepūli un vairāk laika, turklāt, jo biežāk pievienojam, jo ierastāka šī stratēģija kļūst. Līdz ar to cilvēki pamazām zaudē iespēju pasauli uzlabot, atvadoties no liekā un ražojumus, saziņu vai problēmu risināšanu vienkāršojot.

SEN

Kāds tavs zināšanu pūrs?

Kuldīgas II vidusskolā šogad pirmo gadu ir vienpadsmitās klases, pirmo reizi vidusskolu gatavojas beigt 47 abiturienti. Vienpadsmit skolā aizvadīti gadi. Kas iegūts šajos gados? Cik liels zināšanu pūrs piekrāts? Tagad jādod atskaitē gan skolotājiem, gan sev. Nokārtoti divi eksāmeni – dzimtās valodas rakstos (sacerējums) un vārdos. Visi sekmīgi. Labas zināšanas parādīja 11.a klases skolnieki Ēriks Šneiders, Sarmīte Goldberga, Māra Bumbule, Aira Vasere, 11.b klases skolniece Aija Zemārāja un citi. Savā sacerējumā Ē.Šneiders risina domu par mūsu Dzimtenes varenību, par padomju cilvēku – miera cīnītāju. M.Bumbule

Attēls: Kuldīgas II vidusskolas 11.a klases audzēkņi eksāmenā latviešu valodas rakstos.

pievērsusies padomju cilvēka tēlam J.Sudrabkalna liriskā. Šodien eksāmens matemātikā. Tad vēl pieci, un – atvairšanās no skolas, klases biedriem, skolotājiem. Ceļi sauks tālāk. Bet pagaidām – labu veiksmi eksāmenos!

Padomju Dzimtene 1970. gada 9. jūnijā

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome)

ar 2021. gada 28. maija lēmumu Nr.242/1-2 izsludina konkursu

Par apraides tiesību piešķiršanu radio programmas veidošanai vai apraides aptveršanas zonas palielināšanai Skrundā 97,6 MHz frekvencē (turpmāk – Konkurss).

Radio programmas prasības:

1. raidlaika apjoms: 24 stundas diennaktī,
2. valoda: latviešu valoda,
3. programmas formāts: informatīvs, informatīvi muzikāls vai muzikāls,
4. mērķauditorija: Skruna un tās apkārtnes iedzīvotāji, viesi un caurbraucēji.

Aptveršanas zona ir paredzēta Skruna.

Elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbības veids – komerciāls vai nekomerciāls.

Apraides atļauja tiek izsniegta uz 8 (astoņiem) gadiem.

Darbības uzsākšanas laiks ir paredzēts 12 (divpadsmit) mēnešu laikā no dienas, kad stājies spēkā lēmums par konkursa rezultātiem.

Konkursa dalības maksa ir 1067 euro.

Konkursa pieteikuma iesniegšanas termiņš – līdz 2021. gada 28. jūnijam plkst. 10.00.

Ar Padomes 2021. gada 28. maija lēmumu Nr.242/1-2 un Konkursa nolikumu var iepazīties Padomes mājas lapā www.nep.lapadome.lv.

ATVĒRTS VASARAS SEZONAI.

Pop-up apģērbi.

Outlet.

Izpārdošana.

BĀRS-TERASE.

Uzkodas, dzērieni.
Kuldīgā, Kalna ielā 27.

Viss par reklāmu
Kurzemniekā!
Tālrunis 25466688.

BALTU KOKS

**PĒRK MEŽUS,
CIRSMAS, APAĻKOKUS**

2008040 | www.baltukoks.lv

ŠAHS

Labā pieredze lielajā finālā

Latvijas Šaha federācijas organizētajā skolu olimpiādē, kas notika tiešsaistes platformā Lichess.org, Kurzemē uzvaras laurus plūkušas Emīlija Dabra un Ance Reiha, bet Latvijas finālā ļoti augsto 6. vietu izcīnījusi Nellija Jēkabsons.

Pedalījušies 13 Kuldīgas novada sporta skolas šaha nodaļas audzēkņi.

KURZEMĒ

Sākumskolas grupā (1.–4. klase) Emīlija Dabra (Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vsk.) desmit partijās izcīnījusi 8,5 punktus. Trešo un ceturto vietu ar septiņiem punktiem dalījušas Aleksa Gribuste un Estere Fogeļe (abas no Kuldīgas Centra vsk.). Zēniem Teofilis Jūrmalis (V. Plūdoņa Kuldīgas vsk.) un Gustavs Blinds (Z.A.Meierovica Kabiles pamatskola) ar septiņiem punktiem sadalījuši 4.–5. vietu. Ļoti labi cīnījušies arī mazāk pieredzējušie zēni: Kristians Kairišs (Kuldīgas Kristīgā sākumskola) un Toms Kulbergs (KCV) ieguvuši 4,5 punktus, Kristeris Tīdmanis (KCV) – četrus.

Pamatskolas grupā (5.–9. klase) meitenēm pārliecinoši visas

pretinieces uzvarējusi A.Reiha (VPKV). Zēniem trešo vietu ar septiņiem punktiem izcīnījis Hugo Teodors Pupiņš (Rīgas 1. tālmācības vsk.), bet Miķelim Kārlim Šteinbergam (VPKV) ar 6,5 punktiem 5. vieta.

LATVIJĀ

15. maijā zēniem un 22. maijā meitenēm notika skolu šaha olimpiādes lielais fināls, kurā sacentās labākie Latvijas jaunie sportisti, ieskaitot visus izlases dalībniekus. Arī šīs sacīkstes notika tiešsaistē.

Zēniem 5.–9. klases grupā ļoti labu rezultātu uzrādījis Krišs Sproģis (VPKV), kurš 60 dalībnieku konkurencē izcīnījis

15. vietu, deviņās partijās iegūstot 5,5 punktus. Raivo Šteinbergam (VPKV) 4,5 punkti un 29. vieta, bet brālim Miķelim Šteinbergam (VPKV) ar 3,5 punktiem 43. vieta. 1.–4. klasē G.Blinds (Kabile) un T.Jūrmalis (VPKV) katrs ieguvis pa diviem punktiem un ierindojušies 39. un 40. vietā.

Meitenēm 5.–9. klases grupā ļoti labi cīnījušās abas kuldīdzinieces: N.Jēkabsoni (KMHZV) ar 5,5 punktiem 6. vieta, bet A.Reihai (VPKV) ar pieciem punktiem – desmitā. 1.–4. klasē A.Gribuste (KCV) izcīnījusi četrus punktus un 21. vietu, E.Fogeļei (KCV) trīs punkti un 27. vieta, E.Dabrai (KMHZV) ar 2,5 punktiem 29. vieta.

Tā kā pašlaik sporta skolas darbība telpās nav atļauta, treneris Gunārs Gertners šaha nodarbības vada platformā Zoom. Ja kādam Kuldīgas novada skolēnam ir vēlēšanās šahu apgūt, var trenerim rakstīt vatsapā pa tālr. 27011020.

DELTA LV

Reģ. Nr. 40003406085

Viens no lielākajiem kravu pārvadājumu uzņēmumiem Latvijā, ar vairāk nekā 20 gadu darba pieredzi, pieaugot darba apjomam, piedāvā darbu

PAŠIZGĀZĒJU KRAVAS AUTO VADĪTĀJAM

**maiņu darbs saskaņā ar grafiku*

Prasības kandidātiem:

- Nokārtots 95.kods un CE kategorija
- Vēlama pieredze darbā ar kravas automašīnu
- Atbildības izjūta par uzdotajiem darba pienākumiem

Nodrošinām:

- Mēneša darba samaksu 900-1100 EUR neto
- Savlaicīgi izmaksātu darba algu
- Veselības apdrošināšanu pēc nostrādātiem 6 mēnešiem
- Remontzonas atbalstu 24/7
- Draudzīgu un atsaucīgu kolektīvu
- **Vietu dienesta viesnīcā** (ja nepieciešams)

📍 Saldus 📞 +371 20205828 ✉ artis@delta.lv